

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД І ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ І ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ
МІСТОБУДУВАННЯ

ДП «НДПІ містобудування»

**РОЗДІЛ «ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА»
(ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО
ПЛАНУВАННЯ – ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПЛАН ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ
(ЗОНІНГ) С. СОСНІВКА ОЛЕВСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

Замовник: Олевська міська рада Житомирської області

**ЗВІТ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
містобудівної документації
«Генеральний план та План зонування території (зонінг)
с. Соснівка Олевського району Житомирської області
(Олевська міська об'єднана територіальна громада)»**

ТОМ II

Директор

М.Г. Сюр

Київ 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. МЕТОДОЛОГІЯ СЕО	4
1.1 НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОВЕДЕННЯ СЕО.....	4
1.2 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ТА ВРАХУВАННЯ ДУМКИ ГРОМАДСЬКОСТІ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ДПТ ТА ЗДІЙСНЕННЯ СЕО	4
2. АНАЛІЗ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	5
2.1 ОСНОВНІ ЦІЛІ ПРОЕКТУ ДДП.....	5
2.2 ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	6
3. ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ОЛЕВСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ	8
3.1 ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ ТА КЛІМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ.....	8
3.2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я, А ТАКОЖ ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО.....	15
3.3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ	31
3.4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ	41
4. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	44
5. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.	49
6. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	54
7. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА	60
7.1 ОЦІНКА АЛЬТЕРНАТИВ	60
7.2 ОПИС ЗДІЙСНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ	61
7.3 УСКЛАДНЕННЯ, ЩО ВИНИКЛИ В ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ СЕО	61
8. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	62
9. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ	70
10. ПЕРЕЛІК ВИКОНАВЦІВ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ	75
11. ДОДАТКИ.....	76

1. ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку (далі – СЕО) містобудівної документації «Генеральний план та План зонування території (зонінг) с. Соснівка Олевського району Житомирської області (Олевська міська об'єднана територіальна громада)» розроблений Державним підприємством «Науково-дослідний і проектний інститут містобудування» та відповідно до заяви про визначення обсягу СЕО проекту документу державного планування (далі – ДДП).

Звіт виконано відповідно до Законів України «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про регулювання містобудівної діяльності», Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296 та ін. нормативно-правових актів.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища за рахунок раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природо-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Перелік аббревіатур:

СЕО – стратегічна екологічна оцінка;
ДДП – документ державного планування;
ГДК – граничнодопустима концентрація;
ГДР – граничнодопустимий рівень;
СЗЗ – санітарно-захисна зона;
ПЗС – прибережно-захисна зона;
ТПВ – тверді побутові відходи;
СОЗ – стійкі органічні забруднювачі;
МВВ – місце видалення відходів;
ДЛГ – державне лісове господарство;
ОСГ – особисте селянське господарство.

1. МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

1.1. Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 659 від 17.12.2012 р. затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

1.2. Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення ДДП та здійснення СЕО

В рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки проекту Генерального плану та Плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області було складено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та опубліковано її в засобах масової інформації.

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегії екологічної оцінки (15 календарних днів) пропозиції та зауваження громадськості не надходили.

2. АНАЛІЗ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

2.1. Основні цілі проекту ДДП

Генеральний план та план зонування території (зонінг) є містобудівною документацією місцевого рівня, що визначає принципові рішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту. Проект плану зонування території базується на рішеннях генерального плану села та матеріалах земельного кадастру. Зонінгом визначаються умови і обмеження використання території населеного пункту, межі зон (підзон) однорідних видів та умов використання на території міста і встановлюються, диференційовано по зонах (підзонах), містобудівні регламенти.

За обсягом та змістом проект Генерального плану та Плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області відповідає діючому законодавству України у галузі містобудування та вимогам Державних будівельних норм: ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»; ДБН Б.1.1-22:2017 «Склад та зміст плану зонування території»; ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова території».

Головною метою проекту є забезпечення сталого розвитку села, уточнення планувальної структури та просторової композиції, виявлення пріоритетних та допустимих видів використання та забудови території, створення належних умов для життєзабезпечення, а також організація транспортного і пішохідного руху та інше. Генеральний план території села Соснівка визначає: потреби в територіях для житлової забудови та іншого функціонального використання; обґрунтовує доцільність зміни меж села; межі функціональних зон, планувальну структуру; загальний стан довкілля (фактори, що його формують), а також містобудівні заходи щодо поліпшення санітарно-гігієнічного стану території, що мають природоохоронні, санітарно-гігієнічні, інженерно-будівельні обмеження при використанні. Обґрунтування і пропозиції Генерального плану території с. Соснівка на розрахунковий період містять прогноз планувального розвитку, принципові напрямки з вирішення містобудівних проблем та покращання життєвих умов населення. Пропозиції щодо перспективного розміщення забудови ґрунтуються на об'єктивній характеристиці та потенційній придатності територій під різні види використання. Генеральний план та план зонування території (зонінг), після його затвердження, є основним документом, обов'язковим для всіх організацій, що здійснюють проектування та будівництво на даній території.

Генеральним планом визначаються:

- перспективна чисельність населення, об'єми та структура нового житлового будівництва;
- території для розвитку сільбищної, виробничої та інших функціональних зон;
- пріоритетні напрямки розвитку населеного пункту, його перспективна планувальна структура та функціональне зонування;
- території, що мають певні обмеження при їх використанні (природоохоронні, санітарно-гігієнічні, інженерно-будівельні та інші);
- обґрунтовується доцільність зміни межі населеного пункту;

– надаються пропозиції щодо вдосконалення транспортної та інженерної інфраструктури, тощо.

Необхідність розроблення генерального плану також обумовлена змінами, які відбуваються в соціально-економічному житті країни, вимогами ефективної реалізації Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», ще одним із ключових принципів сучасної соціально-економічної політики в Україні.

Містобудівна документація розроблена на паперових і електронних носіях на оновленій картографічній основі в цифровій формі як набори профільних геопросторових даних у державній геодезичній системі координат УСК-2000 М 1:2000 в обсягах, передбачених завданням на розроблення генерального плану та плану зонування території.

Генеральний план виконано з урахуванням повного освоєння та реконструкції території, що розглядається на розрахунковий етап 20 років (на 01.01.2040 р.).

2.2. Зв'язок з іншими документами державного планування

Генеральний план розробляється у розвиток рішень Генеральної схеми планування території України та пропозицій містобудівної документації регіонального рівня (Схема планування території Житомирської області).

Під час розробки проекту Генерального плану та Плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області (Олевська міська об'єднана територіальна громада) враховані: матеріали технічної документації з Нормативної грошової оцінки земель, стратегії та програми економічного, демографічного, екологічного, соціального розвитку відповідної території, програми розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, чинна містобудівна документація на місцевому рівні та проектна документація, інформація містобудівного, земельного та інших кадастрів, заяви щодо забудови та іншого використання території.

Для досягнення цілей стратегічної екологічної оцінки були використані наступні вихідні дані:

1. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища Житомирської області у 2018 році;

2. Екологічний паспорт Житомирської області (2019 р.)

3. Статистичний щорічник Житомирської області за 2018р.

4. Законодавчі акти, на яких базуються рішення проекту генерального плану:

– Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 р. №3038-VI із змінами;

– Закон України «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про автомобільні дороги» щодо класифікації автомобільних доріг загального користування» від 20.12.2011 р. № 4203-VI;

– Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. №325/95-ВР (із змінами);

– Закон України «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів» від 28.12.1998 р. №2349;

– Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III (із змінами);

– Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;

– Закон України «Про відходи»;

– Закон України «Про екологічну мережу України»;

– Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»;

– низка інших законодавчих та підзаконних актів в сфері охорони довкілля, розміщення та експлуатації об'єктів та мереж інженерної та транспортної інфраструктури;

5. Дані моніторингу стану довкілля, що здійснюється існуючими державними суб'єктами моніторингу довкілля на регіональному та місцевому рівні.

6. Інші доступні джерела інформації.

У свою чергу рішення генерального плану є основою для розроблення плану зонування території населеного пункту та надалі деталізуються й уточнюються у детальних планах територій.

Положення та завдання головних стратегічних документів, що мають відношення до проекту Генерального плану та Плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області, є передумовою для прийняття проектних рішень в даній містобудівній документації, а саме:

5) Програма економічного і соціального розвитку Житомирської області на 2020 рік.

Програма схвалена Рішенням № 1721 обласної ради від 18.12.2019 року (зі змінами від 25.06.2020 №1900) є основним документом забезпечення збалансованого розвитку регіону, зміцнення його економічного потенціалу та підвищення рівня конкурентоспроможності, ефективного впровадження започаткованих на державному рівні реформ. Документ окреслює пріоритетні напрями розвитку області та визначає основні цілі, завдання та заходи спрямовані на втілення єдиної державної регіональної політики розвитку регіону. При розробці Програми враховані завдання, визначені відповідно до вимог Законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами) з урахуванням стратегічних та операційних цілей, визначених в Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 №385 та в Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2020 року, затвердженій рішенням Житомирської обласної ради 19.03.2015 №1403 (зі змінами), Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2019-2021 роки, схваленого постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2018 №546, Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29.09.2019 №849.

2) Обласна програма охорони навколишнього природного середовища в Житомирській області на 2018-2022 роки.

Програму схвалено Рішенням Житомирської обласної ради від 21.12.2017 р. № 880. Загальною метою програми є зменшення забруднення навколишнього природного середовища, забезпечення раціонального використання та відтворення природних ресурсів області, збереження здоров'я населення та проведення інформаційного забезпечення природоохоронної діяльності, а також реалізація операційних цілей.

5) Загальнодержавна цільова програма «Питна вода України» на 2011-2020 роки.

Програма затверджена Законом України від 3 березня 2005 року № 2455-IV).

3. ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ОЛЕВСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

3.1. Географічне розташування та кліматичні особливості

3.1.1. Місцезнаходження

Село Соснівка знаходиться в північно-західній частині Житомирської області, в природно-ландшафтній зоні Київського Полісся, в басейні р. Дніпро та межує з районним центром – м. Олевськом. Село Щасливе розташоване на відстані 165 км від обласного центру м. Житомир. Окрім цього, село транспортно пов'язане з прилеглими населеними пунктами області.

3.1.2. Рельєф

Село Соснівка розташоване на північному заході Житомирської області. У геоморфологічному відношенні – на території алювіальних рівнин. Поверхня території рівнинна, інколи хвиляста: незначні підвищення чергуються з низинами, що нерідко переходять у болота. Відмітки поверхні коливаються від 179 до 186,1 м в центральній частині села.

На території с. Соснівка невеликі ділянки характеризуються ухилами понад 8%.

3.1.3. Кліматичні умови

Відповідно до архітектурно-будівельного кліматичного районування території України, територія, що розглядається, відноситься до I – Північно-західного кліматичного району (ДСТУ – Н Б В.1.1 – 27:2010 Будівельна кліматологія).

Клімат Житомирського Полісся до якого віднесено територію с. Соснівка за своїми особливостями займає проміжне положення між більш вологим і теплим кліматом Волинського Полісся та більш континентальним кліматом східних областей. Формування клімату території формується під впливом інтенсивного західного (Атлантичного) переносу повітряних мас, що супроводжується посиленою циклічною діяльністю. В холодний період (грудень-березень) нараховується до 30-35 циклонів, а в теплий (квітень-жовтень) – біля 12-15.

Клімат – помірно континентальний з теплим вологим літом і м'якою хмарною зимою. Середньорічна температура становить +6,6°C. Пересічна температура липня: +18,5°C, січня: -5,6 °C. Абсолютний мінімум: -35, -40°C, абсолютний максимум: +35, +40°C. Період з температурою понад +10°C становить 158 днів. Сума активних температур: 2390-2520°C. Висота снігового покриву: 20 – 30см. Кількість днів в році зі сніговим покривом досягає 100. Середньорічна кількість опадів – 611 мм, найбільше їх випадає влітку. Протягом теплої періоду (квітень-жовтень) випадає 400 мм опадів, а в холодний (листопад-березень) – 140-200 мм. Вегетаційний період в середньому становить 240 днів. Основні метеокліматичні показники за багаторічними спостереженнями (метеостанція м. Олевськ) наведені в таблиці 2.3.1.

Таблиця 2.3.1

№ з/п	Метеорологічні показники	Цифрова характеристика
1	2	3
Температура повітря і ґрунту		
1.	Температура повітря, середньорічна	6,6°
2.	Абсолютний мінімум	- 37°
3.	Абсолютний максимум	39°
4.	Розрахункові температури:	

	- найхолоднішої 5-днівки	- 21°
	- зимова вентиляційна	- 9,3°
5.	Опалювальний сезон:	
	- середня температура	- 0,6°
	- тривалість	195 діб
6.	Тривалість 9н.9лонська9и періоду	142 дні
7.	Глибина промерзання ґрунту:	
	- середня	67 см
	- найбільша	101 см
Вологість і атмосферні опади		
8.	Відносна вологість	79%
9.	Кількість опадів за рік	611 мм
10.	Добовий максимум опадів:	
	- середній	41 мм
	- спостережний	112 мм
11.	Висота снігового покриву – найбільшого за зиму у відкритому місці:	
	- середня	25 см
	- найбільша	54 см.
Вітер		
12.	Переважаючий напрямок вітру	Західні – 19%
13.	Швидкість вітру, середньорічна	3,1 м/с
14.	Число днів з сильним вітром (> 15 м/с)	
	- середнє	7
	- найбільше	15
15.	Найбільша швидкість вітру можлива один раз за:	
	- рік	16 м/сек
	- 5-10 років	18-19 м/сек
	- 15 – 20 років	20 м/сек
Особливі атмосферні явища		
16.	Число днів із заметіллю	
	- середнє	9
	- найбільше	34
17.	Число днів з туманом	
	- середнє	34
	- найбільше	84
18.	Число днів зі зливою	
	- середнє	34
	- найбільше	39
19.	Число днів з градом	
	- середнє	2,1
	- найбільше	5,0

З несприятливих кліматичних явищ спостерігаються бездощові періоди до 60 днів, можливі посухи й суховії, сильні дощі, 1-2 дні (рідше 4-6 днів) – дощі з градом. Значної шкоди завдають пізні весняні та ранні осінні заморозки. Взимку можливі низькі температури протягом 25 днів, ожеледь до 15 днів і більше.

Екологічний стан населеного пункту у частині атмосферного повітря можна вважати задовільним. Інформації щодо незадовільного стану атмосферного повітря території не надходило. За даними Головного управління статистики у Житомирській області, в 2017 році викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел складали 10,3 тис. т, або 111,5 % до попереднього року. В атмосферу викинуто 0,7 млн. т вуглецю, тобто на рівні аналогічного показника 2016 року. Основними забруднювачами атмосферного повітря залишаються підприємства добувної, переробної промисловості, сільське та лісове господарство, транспорт, викиди

забруднюючих речовин яких складають 80 відсотків від загального обсягу викидів в атмосферне повітря у Житомирській області. Основними хімічними компонентами, які надійшли в атмосферне повітря від стаціонарних джерел є речовини у вигляді твердих суспендованих частинок – 2,7 тис. т (25,9 % від загального обсягу забруднюючих речовин), метан – 2,4 тис. т (23,6 %), сполуки азоту – 1,9 тис. т (17,5 %).

В проектне рішення закладено механізм подолання проблеми забруднення повітря. Система організації дорожнього руху спрямована на її вирішення. При цьому фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані і залежить від багатьох складових.

3.1.4. Геологічна будова

У геоструктурному відношенні територія Західного Полісся України знаходиться в межах північної частини Волино-Подільської плити та Галицько-Волинської западини, яка слугує акумулятивною рівнинною низиною, відображеною у сучасному рельєфі Поліської низовиною.

Територія села розташована в північно-західній частині Українського щита і характеризується складною геологічною будовою і гідрогеологічними умовами.

У геологічній будові приймають участь докембрійські кристалічні породи, продукти їх вивітрювання, палеогенові та четвертинні відкладення. Породи фундаменту представлені нижньо-верхньопротерозойськими гнейсами, кіровоградсько-житомирськими, осницькими і гранітами, мігматитами, гранодіоритами, діабазами, кварцитами і піщаниками Овруцької серії. Глибина залягання гранітів сягає 1500-2000 м.

Кристалічний фундамент потужністю 1000-1250 м перекривається відкладами Вендської системи і представлений різнокольоровими пісковиками та базальтами. Залягають вони також глибоко під відкладами молодших геологічних утворень. У геологічній будові Західного Полісся України беруть участь породи різного віку, походження і літологічного складу. Найдавнішою геологічною структурою є Український кристалічний щит, глибина залягання якого коливається від 100 до 2000 м.

Кора вивітрювання

Продукти вивітрювання кристалічних порід (Pz – Mz) представлені каолінами, частіше дресвою. Потужність кори вивітрювання від 0 до 25 м, іноді досягає 38 – 40 м. Найбільша потужність відкладень характерна для місцевих депресій кристалічного ложа.

Кора вивітрювання має локальне розповсюдження. На більшій частині вона відсутня. Відкладення палеогену має обмежений розвиток і простежується окремими «плямами», що приурочені до депресій в кромці кристалічного фундаменту. Вони представлені глауконітовими пісками, піщаниками, рідше глиною. Потужність цих відкладень становить 1,5 – 8,0 м, рідко перевищує 10 м і залягають вони під четвертинними пісками на глибинах від 10,0 м до 15,0 м. Підстеляються вони корою вивітрювання кристалічних порід.

Загальне розповсюдження мають четвертинні відкладення. Вони представлені трьома відділами: середнім, верхнім, сучасним. Найбільшим розповсюдженням користуються відкладення середнього відділу (Q II), які представлені водно – льодяниковими і озерно – алювіальними пісками та суглинками, що вкривають суцільним чохлом всю територію.

Відкладення верхнього (Q III) і сучасного (Q I) відділів обмежені границями надзаплавних терас, річкових долин і заболочених депресій. Вони представлені алювіальними сірими і зеленувато-сірими пісками, рідше суглинками. Їх потужність від

1,5 – 3 м до 9 – 12 м, рідко досягає 15 м. Сучасний відділ (Q I – IV) представлений алювієм річкових заплав і болотними відкладеннями (піски, супіски, суглинки).

Антропогенні відкладення в межах території, що розглядається, представлені пісками, глинами, супісками, місцями суглинком лесовидним. Їх потужність коливається від незначної до 13 м. Нижче залягають продукти руйнування кристалічних порід – каолін, 11н.11л, пісок з дресвою, загальна потужність в межах міста – 0,6 – 21 м.

3.1.5. Гідрогеологічні умови

В гідрогеологічному відношенні територія населеного пункту розташована в межах гідрогеологічної провінції складчастої області Українського кристалічного масиву.

Гідрогеологічні умови території складні. Територія села відноситься до Поліської області надлишкової водності. У гідрологічному відношенні територія села характеризується присутністю повноводних горизонтів і є багатою на підземні води.

Перший від поверхні водоносний горизонт відноситься до моренних і флювіогляціальних середньо-антропогенових відкладів: піски, суглинки, супіски з гравієм і галькою, місцями з прошарками глин. Підземні води основного водоносного горизонту приурочені до тріщинуватої зони різних порід: гранітів, магматитів, гнейсів, діабазів. Тріщинуватість їх як у плані, так і у вертикальному розрізі розповсюджена нерівномірно. Вона приурочена, в основному, до тектонічної зони. Гідрогеологічні умови водоносного горизонту тріщинуватої зони кристалічних порід докембрію різні на площах розвитку гранітів і гнейсів, житомирських гранітів і їх магматитів.

На території села виділяється водоносний горизонт тріщинуватої зони кристалічних порід докембрію та продуктів їх вивітрювання.

Водоносний горизонт четвертинних відкладень має широке розповсюдження і використовується для господарського водопостачання. За умовами залягання в четвертинних відкладеннях виділяються:

- Води флювіогляціальних відкладень (fq I Q II).

А). Водоносний горизонт водно-льодовикових відкладень має широкий розвиток по всій території. Відкладення представлені дрібнозернистими, рідше середньозернистими та різнозернистими пісками з прошарками та лінзами супісків і глин. Залягають вони на кристалічних породах докембрію та продуктах їх вивітрювання. Потужність відкладень від 0,2 до 8,0 м. Води цих відкладень, що є переважно безнапірними, використовуються мешканцями за допомогою шахтних колодязів. Рівні води в колодязях встановлюються на глибинах 0,5 – 3,0 м від поверхні землі. Дебіт колодязів складає 0,001 – 0,05 л/сек, інколи досягає 0,5 – 0,8 л/сек. Води прісні, гідрокарбонатно-кальцієві та сульфатно-гідрокарбонатно-магнієво-кальцієві з мінералізацією від 0,2 до 1,3 г/л. На підвищення мінералізації впливає погіршення санітарних умов та присутність аміаку, нітратів, сульфатів, заліза та інших компонентів. Мала водоносність водно-льодовикових пісків, зменшення запасів підземних вод в посушливі роки і підвищений склад органічних речовин і заліза в воді не дозволяє використовувати цей водоносний горизонт для центрального водопостачання. Він може використовуватися для місцевого водопостачання за допомогою шахтних колодязів окремими невеликими господарствами (до 20 – 50 м³/добу).

Б). Водоносний горизонт зони вивітрювання і тріщинуватості кристалічних порід докембрію в межах району є основним і має розповсюдження скрізь. Підземні води відносяться до різних комплексів кристалічних порід, що залягають під товщою четвертинних відкладень, і представлені вони гранітами та їх магматитами,

гранодіоритами, діоритами та діабазамі.

Гідрологічні характеристики водоносного горизонту тріщинуватої зони кристалічних порід суттєво різні на площах розвитку гнейсів, житомирських гранітів і їх магматитів. Покрівля кристалічних порід зруйнована і представлена корою вивітрювання – дресвою, каоліном, потужність яких змінюється від 1,0 до 25 м. Тріщинуватість кристалічних порід неоднакова, глибина залягання 70 – 92 м.

Склад кори вивітрювання неоднорідний і розповсюджена вона нерівномірно. Максимальна потужність кори вивітрювання пов'язана з розвитком каолінів і частіше всього належить до локальних замкнутих понижень кристалічного ложа. Основними факторами, що сприяють накопиченню і циркуляції підземних вод в цих породах, є питома тріщинуватість і стан тріщин. Тріщинуватість кристалічних порід нерівномірна і пов'язана з тектонічним рухом розломного характеру. Тектонічні зони фіксують собою розвиток дайкових порід типу діабазів з підвищеною сульфідною мінералізацією гранітизованих, інтенсивно тріщинуватих утворень, іноді потужністю до 35 – 40 м кори вивітрювання, є практично безводними.

3.1.6. Гідрографія

В південно-західній частині території населеного пункту протікає канава Олевська і бере свій початок на південному сході м. Олевська. Канава Олевська – це штучно випрямлене русло безіменного струмка завширшки від 1 до 4 м, глибиною від 0,1 до 0,5 м. Середня швидкість течії складає 0,2 м/сек. Середня витрата води складає 0,5 м³/сек. Вода прозора, з болотним запахом. Мінералізація в літню межень – біля 100 – 150 мг/л.

Відповідно до інформації, наданої Олевським міжрайонним управлінням водного господарства, в районі с. Соснівка знаходиться ділянка осушених земель, орієнтовною площею 32 га, яка відноситься до Кошинської осушувальної системи. Водоприймачем даної ділянки є міжгосподарський кагал МК-1 (канава Олевська) протяжністю 3,75 км, що впадає в р. Уборть.

Річка Уборть – є правою притокою Прип'яті (басейн Дніпра), має довжину 262 км, площу водозбору – 5800 км² (середня річка), в межах області довжина складає 174 км, площа водозбору – 3808 км², похил становить 0,34 м/км. Річка Уборть має вузьку долину, місцями зі стрімкими скелястими схилами висотою до 25-30 м. Середня ширина долини річки 0,5 – 0,7 км, найбільша 0,9 км, найменша 0,1 км. Ухил русла 0,005 ‰. Ширина річки змінюється від 8 до 50 м, переважаюча ширина річки 10-20 м. Глибина не часто перевищує 1,5 – 2,0 м, середня глибина – 0,6 – 1,0 м, глибини на перекатах складають 0,3 – 0,8 м, на плесах – 1,0 – 3,0 м, в окремих заглибленнях вони досягають 5,2 – 12,2 м. Швидкість течії переважно повільна, тільки на окремих перепадах швидкість досягає 0,3 м/сек. Заплава, переважно, двостороння, місцями одностороння. Ширина заплави, як правило, складає 100 – 200 м, за межами території вона збільшується до 1,0 – 1,5 м. Повне затоплення заплави на глибину 1–2 м відбувається при високій весняній повені, рідше влітку при інтенсивній зливовій повені. Середня ширина русла 20–30 м, максимальна – 50 м (в 2 км вище с. Варварівка), мінімальна – 2 м (біля нижньої околиці с. Зубковичи). Глибина на перекатах в середньому складає 0,3 – 0,8 м, на плесах – 1 – 3 м. Русло, переважно, помірно звивисте, виключаючи окремі звивисті ділянки, майже на всьому протязі нерозгалужене. Річка Уборть та її притоки беруть свій початок на заболочених ділянках, русла притоків зарегульовані канавами системи осушення. Головним джерелом живлення річки є талі води в період весняної повені. Дощі для живлення мають другорядне значення; ще менше значення мають ґрунтові води.

Характерним елементом ландшафту є болота, які розвинуті в північній частині населеного пункту і займають значний простір на водорозділах. Заплавні болота, в періоди весняної повені, живляться за рахунок атмосферних опадів. Конфігурація боліт є дуже своєрідною і змінюється в залежності від пори року.

Живлення водних об'єктів відбувається за рахунок ґрунтових вод та атмосферних опадів.

3.1.8. Ґрунти

Основні типи ґрунтів на території в районі населеного пункту:

- дернові, переважно оглеєні піщані, глинисто-піщані і супіщані ґрунти в комплексі зі слабо 13н.13лонська13и пісками;
- дерново-підзолисті оглеєні ґрунти на древньо-алювіальних водно-льодовикових відкладах і морене (дерново середньо-підзолисті супіщані, місцями дерново-слабопідзолисті піщані і глинисто-піщані);
- торфово-болотні та низинні торф'яники;
- оглеєні;

Механічний склад ґрунтів – піщані та глинисто-піщані.

Майже суцільне розповсюдження піщаних водно-льодовикових та алювіальних відкладень обумовили формування типового бідного Поліського ґрунтового покриву а близькість ґрунтових вод – формування глейових видів ґрунтів.

Ґрунти характеризуються дуже низькою природною родючістю, потребують широкого застосування органічних добрив, мергелювання. Вміст гумусу в орному шарі ґрунтів глибиною до 30 см від 1,5% до 2,0%.

Для озеленення територій бажано віддавати перевагу зональним деревно-кущовим насадженням, особливо вологолюбним.

3.1.9 Рослинний та тваринний світ

Природна рослинність території майже не змінена господарською діяльністю.

Деревні – береза бородавчата, вишня садова, в'яз листяний, граб звичайний, дуб черешчатий, верба, каштан кінський, каштан м'ясо-червоний, клен-явір, горіх грецький, кущові – алича, глід, бузина чорна, калина-гердовинна, бузок, чубушник.

Соснові із сосни звичайної (*Pinus silvestris*) місцями в поєднанні з дубово-сосновими лісами, болотами і луками. Дубово-соснові, рідше грабово-дубово-соснові із сосни звичайної (*Pinus silvestris*), дуба звичайного (*Quercus robur*) та граба звичайного (*Carpinus betulus*), місцями в поєднанні з сосновими лісами. Лікарські рослини представлені: мучницею звичайною, плауном булаво видним, плауном річним, звіробоем звичайним, бузиною чорною, конвалією звичайною, багном звичайним, крушиною ламкою, сухоцвітом багновим.

Рослинність сіножатей та пасовищ представлена трав'яним, трав'яно-болотним та болотним угрупованнями.

Природна рослинність території сильно змінена господарською діяльністю. Більша частина луків являє собою різнотравно-злакові або чисто злакові низьковрожайні луки, на яких переважає типчак та тонконіг.

Тваринний світ представлений поліським фауністичним комплексом. Основні види тварин: їжак, кріт, миші, полівки, білка, єнотовидний собака, куниця, борсук, заєць, лисиця, землерийки, дятел, сова, горобець, жайворонок, журавель, посмітюха, куріпка, земноводні, рептилії, комахи.

Природно-заповідний фонд становлять ділянки суходолу та водного простору, природні комплекси та об'єкти яких мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природного різноманіття ландшафтів, генофонду тваринного та рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища.

Об'єкти природно-заповідного фонду в межах села відсутні.

3.1.10 Регулювання відведення талих і дощових вод

На даний час в селі централізоване водопостачання відсутнє. Населення житлової забудови користується шахтними колодзями. На даний час централізована господарсько-побутова каналізація відсутня. Населення житлової забудови користується водонепроникними вигребами.

Відсутність організованого відведення атмосферних вод та очисних споруд на випусках стоків не відповідає сучасним санітарним та екологічним нормам та вимогам. З метою запобігання забрудненню водних об'єктів, благоустрою території села, для поліпшення екологічного стану необхідне будівництво системи дощової каналізації, особливо на нових ділянках забудови з обов'язковим будівництвом локальних очисних споруд дощової каналізації.

3.1.11 Регулювання рівня підземних вод

Підтоплення території пов'язане як з природними факторами (підпір ґрунтових вод водами р. Уборть та її притоки в період паводків, інфільтрація зливових і талих вод та 14н..), так і техногенними факторами (інфільтрація витоків з водоносних комунікацій та 14н..) приводить до порушення водного режиму ґрунтів, погіршуючи їх фізико-механічні властивості.

3.1.12 Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС

Відповідно до постанови КМ України №106 від 23.07.1991 р. с. Соснівка не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Дозиметричний паспорт населеного пункту не розроблявся, радіаційне обстеження населеного пункту не виконувалось. Виходу радону не зареєстровано.

За даними ЦГО імені Бориса Срезневського на грудень 2019 року (<http://sgo-sreznevskiy.kiev.ua/index.php?dv=radiation-ukraine>) концентрація радіонуклідів як природного, так і техногенного походження у приземному шарі повітря на всіх пунктах контролю, на території областей України, залишалась сезонно низькою.

Сумарна бета-активність атмосферних аерозолів, яка визначається переважно природними радіоактивними елементами – ізотопами урану, торію та продуктами їх розпаду, знаходилась протягом місяця в межах $5,6 \times 10^{-5}$ – $10,8 \times 10^{-5}$ Бк/м³, в середньому по країні $8,4 \times 10^{-5}$ Бк/м³ (у листопаді $8,9 \times 10^{-5}$ Бк/м³). Концентрація техногенного цезію-137 на більшості пунктів контролю (за винятком зони відчуження) коливалась в межах $0,02 \times 10^{-5}$ – $0,8 \times 10^{-5}$ Бк/м³, в середньому $0,17 \times 10^{-5}$ Бк/м³ (у попередньому місяці $0,15 \times 10^{-5}$ Бк/м³). На пункті контролю Чорнобиль (зона відчуження) декадні концентрації цезію-137 знаходилися у діапазоні $0,3 \times 10^{-5}$ – $0,6 \times 10^{-5}$ Бк/м³, в середньому $0,43 \times 10^{-5}$ Бк/м³. Об'ємна активність космогенного берилію-7 в повітряних аерозолях коливалась в межах 29×10^{-5} – 329×10^{-5} Бк/м³. Перевишень допустимих (за НРБУ-97) концентрацій радіонуклідів у атмосферному повітрі протягом грудня 2019 року на території України не зареєстровано.

Сумарна бета-активність атмосферних випадань на території України складала в середньому у грудні 1,5 Бк/м² за добу (у попередньому місяці 1,6 Бк/м² за добу). Середньомісячні значення щільності бета-активних випадань на пунктах спостережень радіометричної мережі знаходились в межах 1,2–1,7 Бк/м² за добу.

Вміст цезію-137 у атмосферних випаданнях на більшості пунктів контролю знаходився в межах 0,1-0,6 Бк/м² за місяць, в середньому 0,25 Бк/м² за місяць, що відповідає показникам попереднього місяця. На пунктах контролю зони гарантованого добровільного відселення (М Коростень, М Овруч) щільність випадань цезію-137 не перевищувала 0,6 Бк/м² за місяць. На пункті контролю, розташованому у зоні відчуження (М Чорнобиль) вміст цезію-137 у випаданнях у грудні не перевищував 0,5 Бк/м² за місяць.

Щільність випадань космогенного берилію-7 на території України коливалась в межах 25-147 Бк/м² за місяць.

Радіаційний стан у районах розташування атомних електростанцій у грудні 2019 року був стабільним. Потужність експозиційної дози гамма-випромінення на пунктах спостереження, розташованих в зонах впливу Рівненської та Хмельницької АЕС, знаходилась в межах: 8-16 мкР/год та 8-16 мкР/год відповідно, Чорнобильської АЕС 8-20 мкР/год.

3.2. Характеристика поточного стану довкілля у тому числі умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, а також прогнозовані зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Основними джерелами інформації були Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Житомирській області; дані «Обласного інформаційно-аналітичного центру медичної статистики Житомирської обласної ради» щодо основних показників здоров'я населення в Житомирській області.

В процесі роботи були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються суб'єктами в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища регіону.

3.2.1. Атмосферне повітря

Одним із визначальних чинників стану атмосферного повітря території є її метеорологічні умови, що визначаються умовами розсіювання шкідливих речовин в атмосферному повітрі. Аналізуючи показники забруднення повітряного басейну, що включає обсяг викидів шкідливих речовин стаціонарних джерел забруднення, згідно даних Управління екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної адміністрації, потрібно відмітити значне зменшення загальної кількості викидів в атмосферне повітря на території Житомирської області.

За серпень 2020 року до Управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації на час написання звіту про огляд стану довкілля в області від Житомирського ЦГМ інформації щодо моніторингу забруднення атмосферного повітря в місті Житомирі не надходило.

За даними попередніх спостережень в липні 2020 року, загальний рівень забруднення повітря оцінювався як низький.

Стаціонарні джерела викидів

Виробнича зона с. Соснівка включає в себе не тільки об'єкти виробництва, а також об'єкти комунально-складського призначення, що розташовані наразі за межами населеного пункту.

Характеристика підприємств на території с. Соснівка

Таблиця 1

№ з/п	Назва підприємства	Вид діяльності	Санітарна класифікація	Примітки
1.	Лісопилне та стругальне підприємство ПП «ЛІГАЛАЙФ» (ФОП Хомутовський Леонід Володимирович)	Переробка деревини та її продаж	IV	Джерела забруднення повітряного басейну відсутні (згідно анкети на підприємство)
2.	Складський комплекс	Складська діяльність	V	Діюче, підлягає розширенню
3.	ФОП Іванов Андрій Юрійович	Випалювання дерев'яного вугілля	IV	Діюче, підлягає реконструкції та модернізації

З метою мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище та здоров'я населення, а також створення сприятливого середовища в селі, пропонується реконструкція виробничих та комунально-складських об'єктів з подальшою модернізацією виробництва та дотриманням санітарно-захисних зон до житлово-громадської забудови.

Загальні тенденції до незначного зростання викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами викидів в майбутньому, швидше за все, плануються, оскільки в безпосередній близькості до с. Соснівка, в суміжних населених пунктах, функціонують підприємства різної галузевої спрямованості, що ймовірно можуть створювати вплив на територію, що розглядається.

Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення по містах обласного значення та районах у 2018 році.

Таблиця 2

Назва району	Обсяги викидів, т	у % до 2017р.
Олевський	47,3	71,8

Проблемою є також забруднення атмосферного повітря при спалюванні листя дерев та іншого сміття, а отже, необхідно проводити роз'яснювальну роботу з населенням.

Окрім цього, проектом Генерального плану та Плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка передбачається збільшення чисельності населення та економічний розвиток підприємств V класу шкідливості.

Проте існують чіткі інструменти регулювання викидів від стаціонарних джерел, що мають використовувати органи контролюючої та дозвільної системи в сфері охорони навколишнього природного середовища, при регулюванні господарської діяльності різних суб'єктів. Тому очікується, що в довгостроковій перспективі вплив від стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин за умови введення новітніх технологій та відповідного контролю не матиме негативного впливу на довкілля та здоров'я населення.

Система теплопостачання села

Також внесок у забруднення атмосфери додають котельні теплоенергопостачання села, які розосереджені переважно в межах сільбищної території.

Джерелом теплопостачання садибної забудови є автономне теплопостачання – як від побутових твердопаливних котлів, так і від електродкотлів.

Теплопостачання промислових підприємств здійснюється від власних котелень.

Виходячи з перспективи розвитку сільбищної території с. Соснівка, теплопостачання садибної житлової забудови вирішується і надалі індивідуальними теплоустановками. Опалення, вентиляція та гаряче водопостачання об'єктів культурно-побутового призначення передбачаються від дахових котелень на окремо розташованих та прибудованих теплогенераторних з побутовими котлами, що працюють на природному газі.

З метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, для теплопостачання об'єктів нового житлового фонду та громадського будівництва пропонується застосування теплових установок сучасного типу (теплогідромеханічні генератори, теплові насоси та інші). Також в перспективі передбачається застосування комбінованого теплогенеруючого обладнання з використанням електрики у періоді «нічного» тарифу і природного газу, що є пріоритетним в першу чергу для об'єктів бюджетної та соціальної сфери.

Тенденція збільшення кількості автономних котелень у селі залишатиметься незмінною в майбутньому, її важливість визначена як значна через потенційний вплив на якість повітря та, як наслідок, на здоров'я населення. Проте оптимізація та комплексний розвиток систем теплопостачання в перспективі покращать ситуацію з якістю повітря.

Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря

За даними обласного центру з гідрометеорології, середньомісячний рівень гамма-фону по області у серпні становив 13 мкР/год, що не перевищує нормативних показників та залишається на рівні значень попередніх місяців. З огляду на відсутність пункту спостереження в с. Соснівка, для аналізу взято показники Олевського району.

Потужність експозиційної дози гамма-випромінювання, мкР/год

Таблиця 3

№	Пункт спостереження	ПЕД, мкР/год
		Максимально разовий рівень
1	Олевський район	11
	<i>*Середнє значення по області</i>	13

Згідно з постановою КМ України №106 від 23.07.1991 р. і №600 від 29.08.1994 р., село Соснівка не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС, проте відноситься до зони з посиленням радіоекологічним контролем.

Транспорт

Суттєвим джерелом забруднення виступає автотранспорт, основна частка викидів по селу припадає на пересувні джерела, переважно від автотранспорту. Викиди від автотранспорту особливо небезпечні для здоров'я людини, оскільки потрапляють у повітря в приземному шарі, в зоні дихання людини, особливо дітей. Якість повітря може погіршуватись з причин експлуатації технічно зношеного транспорту, сумнівної якості пального, недосконалої організації дорожнього руху, стану дорожнього покриття та за несприятливих метеорологічних умов.

Найбільші інтенсивності автомобільного руху, в тому числі транзитного, відмічаються на головній вулиці села (вул. Центральна), що одночасно є ділянкою автомобільної дороги загального користування місцевого значення О-061621. Основними

викидами в атмосферу з транспортних засобів є: оксид азоту, оксид вуглецю, сірчистий газ, вуглеводень, бенз(а)пірен.

Зростання викидів забруднюючих речовин спричинених викидами транспортних засобів в атмосферне повітря є дуже важливою тенденцією, і ймовірно продовжуватиметься, оскільки існує потенціал для подальшого зростання рівня автомобілізації.

На жаль, на даний час у с. Соснівка відсутній стаціонарний пост автоматизованої системи моніторингу атмосферного повітря.

Моніторинг забруднення атмосферного повітря здійснювався в м. Житомир на двох стаціонарних постах спостережень Житомирського обласного центру з гідрометеорології: ПСЗ № 1, який розташований на вул. Вітрука, 31; ПСЗ № 2 – на вул. Михайла Грушевського, 14/20. Загальний рівень забруднення в повітрі за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) в 2017 та 2018 роках оцінювався як низький.

З огляду на віддаленість села від найближчого посту, наявність великих лісових масивів та порівняно нижчого рівня автомобілізації, можна зробити висновок, що концентрації забруднюючих речовин в атмосферному повітрі значно нижча за статистичні дані.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект не буде впроваджений

У випадку, якщо проект Генерального плану та Плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка не буде затверджений, стратегічні цілі щодо розвитку даного регіону не будуть досягнуті, що призведе до зниження якості екологічних показників стану довкілля та санітарно-гігієнічних умов проживання населення. У майбутньому, зі збільшенням кількості житлової забудови без належної системи опалення, без оптимізації розміщення нових суб'єктів виробничої діяльності з урахуванням екологічних вимог, а також комунальних підприємств, рівень забруднення атмосферного повітря, швидше за все, матиме тенденцію зростання. Водночас, якщо дана містобудівна документація не буде впроваджена, а рішення щодо розбудови вулично-дорожньої мережі для зменшення транзиту не будуть реалізовані, вплив транспорту на атмосферне повітря і здоров'я населення буде значно зростати, особливо в центральній частині села, що знизить рівень комфортного проживання в цьому районі.

3.2.2. Водні ресурси

За останні 10-15 років суттєво погіршився екологічний стан водойм. Внаслідок певних природних чинників, в тому числі ерозійних процесів, значні ділянки їх берегів зруйновано, річки змінили русла, у воду змито багато ґрунтів та інших біогенних елементів. Не менш інтенсивним чинником у забрудненні водойм є господарська діяльність населення. На берегах річок утворено багато смітників, побутові відходи потрапляють безпосередньо у воду.

Забруднення природних водойм небезпечне як для водних екосистем, так і для людини, причому не тільки через зміну якості води, але внаслідок накопичення забруднюючих речовин у рибі та інших продуктах. Частина інгредієнтів, зокрема хімічні речовини, радіонукліди тощо, можуть залучатися до трофічних ланцюгів водойм, до вершини трофічної піраміди. Так, якщо вміст полютанта у воді прийняти за 1, то його у фітопланктоні буде в 5-10 разів більше, в нехижій рибі – ще в 10 разів більше, в хижій рибі – ще в 5-10 разів. Отже, явище біологічного накопичення слід враховувати при встановленні нормативів кількості скидів забруднюючих речовин у природні водойми.

Спостереження за екологічним станом водних об'єктів Житомирської області за гідробіологічними показниками проводилися на річці Уборть.

Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах водних об'єктів регіону за звітний рік (мг/л)

Таблиця 4

Місце спостереження за якістю води	Показники складу та властивостей															
	завислі речовини	БСК ₅	мініралізація	сульфати	хлориди	амоній сольовий	нітрати	нафтопродукти	ХСК	розчинений кисень	фосфати	цинк	марганець	залізо	нітри	мідь
Контрольні створи водного об'єкту господарсько-побутового призначення:		2,26	1000	500	350	2,56	45	0,3	15	>4	3,5	1,0	0,1	0,3	3,3	1,0
р. Уборть, права притока р. Прип'ять																
р. Уборть, 122 км від гирла, с. Рудня Хочинська Олевський р-н	5,4	3,50	190,8	27,9	14,8	0,26	2,2	0,00	41,8	10,36	0,071	0,018	0,187	1,48	0,022	0,012

Інструментально-лабораторний контроль якості поверхневих вод

Таблиця 5

Назва водного об'єкта	Кількість контрольних створів, у яких здійснювались вимірювання, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
1	2	3	4	5	6
р. Уборть	1	1	4	112	ХСК -1 БСК ₅ -3 Залізо-4 Марганець-4

Разом з цим потужним джерелом забруднення природних водойм залишаються комунально-побутові стічні води, тобто стічні води села. Ці стічні води характеризуються наявністю в них миючих засобів, органічних речовин, компонентів біогенного характеру тощо. Надходження їх у водойми викликає їх евтрофікацію.

У наслідок нездорового харчування та порушень питного режиму виникають патологічні зміни в системі кровообігу, органах травлення, що призводить до їх захворювань, серед яких переважають холецистит і холангіт, гастрит і дуоденіт, виразка шлунку і дванадцятипалої кишки та хвороби підшлункової залози.

Використання водних ресурсів

В селі Соснівка система централізованого водопостачання відсутня.

Населення, що проживає в садибній забудові для господарчо-питних потреб та поливу присадибних ділянок використовує воду з власних свердловин, шахтних та трубчастих колодязів, що розташовані на присадибних ділянках.

Централізована система відведення побутових стічних вод на території села також відсутня. Стічні води від житлової та громадської забудови надходять у вигрібні ями, що не виключає попадання відстоюної води в ґрунт.

Система дощової каналізації

Централізована дощова каналізація на території с. Соснівка відсутня.

Відвід дощового стоку відбувається у водні об'єкти, ставки та меліоративні канали. Існуючі меліоративні канали занедбані.

У майбутньому, без вжиття заходів для зменшення техногенного навантаження на водні екосистеми, адаптації до змін клімату, продовжиться тенденція до зниження якості води річок. Адже природна здатність річок до самоочищення залежить в тому числі від загального річного водного стоку на площі водозбірного басейну річки. Можна зробити висновок, що через відсутність системи збору дощових вод, відсутність локальних очисних споруд, а також уповільнений водообмін і застійні явища на ділянках водойм призводять до постійного забруднення поверхневих вод, що підвищує ризики захворювань, що передаються водою при рекреаційному використанні водойм в неорганізований місцях. Ця проблема є актуальною для всіх населених пунктів в межах басейну р. Уборть та потребує вирішення.

Охорона водних ресурсів

Згідно 20т..88 Водного кодексу України, нормативна прибережна захисна смуга внутрішніх водойм (малих річок, струмків, ставків) становить 25 м від урізу води по обидва боки. Генеральним планом передбачено організацію прибережних захисних смуг від водойм – 25 м, меліоративних каналів – 10 м. На забудованій території, яка потрапляє в прибережну захисну смугу, необхідно дотримуватись водоохоронного режиму господарювання згідно вимог, передбачених статтями 89 та 90 Водного кодексу України. Встановлення прибережних захисних смуг здійснюється згідно проекту землеустрою з урахуванням виданих у власність державних актів.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект не буде впроваджений

Неналежний збір та очищення стічних вод в майбутньому обумовлює подальше забруднення водойм поверхневим стоком, що формується на території села. Подальше зростання рівня автомобілізації буде збільшувати обсяги потрапляння шкідливих речовин до екосистем водойм. За умови відсутності будівництва системи централізованого водопостачання та каналізування села, а також будівництва локальних очисних споруд дощової каналізації у місцях випуску, забруднення поверхневих і підземних вод, а також ґрунтів продовжуватиметься.

3.2.3. Земельні ресурси та ґрунти

За даними Управління екології та природних ресурсів Житомирської ОДА, протягом 2019 року в структурі земельного фонду Житомирської області відбувались наступні зміни: процеси природного заліснення, на земельних ділянках, які не використовуються в сільськогосподарському виробництві.

Актуальною проблемою являється передача таких лісовкритих земель спеціалізованим лісгосподарським підприємствам, для здійснення лісгосподарської діяльності та додержання протипожежних вимог. Процеси природного осушення водно-болотних угідь, які пов'язані з падінням рівня ґрунтових і підземних вод.

№ з/п	Показники	Існуючий стан	
		га	%
І. Забудовані території		40,29	56,2
1.1	Житлової забудови:	36,76	46,6
	- садибної одноквартирного типу	36,76	41,8
1.2	Громадської забудови:	0,53	0,7
1.3	Виробничої забудови:	0,97	1,2
	- промислової	0,97	1,2
1.4	Транспортної інфраструктури:	2,03	2,6
	- вулично-дорожньої мережі	2,03	2,6
ІІ. Незабудовані території:		38,51	43,8
2.1	Вільні від забудови території, у т.ч.	15,81	20,1
	- садибної (раніше відведеної)	15,81	20,1
2.2	Сільськогосподарського призначення:	15,13	19,2
2.3	Лісів та деревної рослинності	0,49	0,6
2.4	Трав'яної рослинність	5,92	7,5
2.5	Водних поверхонь	1,16	1,5
Всього		78,8	100

Відповідно до існуючого розподілу територій в межах села забудовані території складають біля 56% від загальної площі населеного пункту, незабудовані - орієнтовно 44%. Близько 27% території складають землі сільськогосподарського призначення та трав'яної рослинності, що можуть бути розглянуті як перспективні території для подальшого розвитку села.

У процесі землекористування земельні ресурси, як важлива екологічна компонента навколишнього природного середовища, зазнають суттєвого екологічного навантаження.

Основним забруднювачем земель, водних об'єктів та атмосферного повітря на території Олевської міської ради традиційно залишаються сільгоспформування.

Надмірне навантаження на земельні угіддя області, у тому числі високий ступінь сільськогосподарської освоєності і розораності території, є однією з причин, що спричиняють активізацію ряду негативних процесів. Використання підвищених доз мінеральних добрив, може негативно впливати на навколишнє середовище: викликати підкислення ґрунтового розчину, забруднення ґрунтових вод в результаті фільтрації добрив (особливо азотних), нагромадження надлишкових запасів нітратного азоту в продукції рослинництва, забруднення водосховищ залишками добрив в результаті процесу ерозії.

З метою призупинення подальшого падіння родючості ґрунтів та стабілізації екологічної ситуації в землеробстві області необхідно повністю компенсувати дефіцит органічної речовини та елементів живлення у ґрунті, що досягається внесенням оптимальних норм мінеральних і органічних добрив, проведенням у необхідних обсягах хімічної меліорації у поєднанні із широким залученням елементів біологічного землеробства до традиційного способу ведення сільського господарства.

Використання сільськогосподарської техніки в польових роботах, а також при транспортуванні продукції та сировини спричиняє викиди забруднюючих речовин в атмосферу від пересувних джерел і таким чином впливає і на стан повітря.

Забруднення ґрунтів на території села також створюють несанкціоновані стихійні сміттєзвалища. В межах села наявні порушені ділянки, що потребують благоустрою.

Транспорт

Для оцінки забруднення ґрунту береться відстань дороги в 1 км. Характеризується кількістю сухих та рідких відходів. На 1 км шляху за рік скидається біля 200 м³ стічних вод, 12 т сухого сміття, 3,5 т сажі. При перевезенні різних вантажів відбувається забруднення ґрунту часточками вантажу, який перевозиться, найчастіше – це пилоподібні частинки.

Деградація земель

Діяльність людини в поєднанні з природними явищами викликає процеси деградації земель, для яких характерно зниження чи втрата біологічної і економічної продуктивності і складової структури орних земель. В процесі землекористування природна чи антропогенна зміна ландшафту, приводить до погіршення стану, складу та властивостей і функцій земель.

Інтенсивність землекористування в поєднанні із несприятливими природними явищами є передумовою для поширення ерозійних процесів. Серед освоєних земель найбільш схильні до ерозії орні землі, що обумовлено глибокими, часто необоротними перетвореннями рослинного і ґрунтового покриву в процесі сільськогосподарського виробництва. Ерозійні процеси руйнують родючий горизонт ґрунтів, знижують вміст в ньому органічних речовин, зменшують вміст азоту, фосфору, калію, мікроелементів та ін. Серед генетичних груп ґрунтів найбільш еродовані чорноземи, не дивлячись на значну їх протиерозійну стійкість

Проблема деградації ґрунтів загострилась і є актуальною особливо в умовах економічної кризи і в період реформування земельних відносин. Збільшення техногенного навантаження на довкілля в останні десятиліття викликало зміни характеру прояву ерозійних процесів. Встановлено активацію цих процесів при зрошенні, неорганізованому скиданні на схили побутових стоків, різних відходів будівництва, прокладанні підземних комунікацій та при інших видах інженерно-господарської діяльності людини (техногенна ерозія). Ці види ерозії, порівняно слабо впливаючи на стан ґрунтового покриву в цілому, на окремих ділянках в ландшафтах нестійких до техногенного навантаження, можуть мати негативні екологічні наслідки.

Як засвідчують результати аналізу, призупинити деградаційні процеси в агроландшафтах області можливо, лише запровадивши цілий комплекс організаційних, агротехнічних, агрохімічних, гідротехнічних й інших заходів, та при науково обґрунтованих підходах і достатньому фінансуванні.

Законом України «Про охорону земель» визначено основні напрями охорони земель із метою раціонального використання, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського призначення, захисту від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів та продуктивності земель лісового фонду, забезпечення особливого режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного, а також історико-культурного призначення.

Охорона ґрунтів

Основним напрямком з охорони земель, підвищення родючості ґрунтів і економії енергоресурсів повинні стати впровадження нових технологій вирощування сільськогосподарських культур, у тому числі ґрунтозахисних та енергозберігаючих, проведення робіт по вилученню з інтенсивного обробітку малопродуктивних, ерозійно-

небезпечних земель, впровадження ґрунтозахисно-меліоративної та агроландшафтної організації території.

Значні площі сільськогосподарських угідь розміщені вздовж шляхів з інтенсивним рухом машин і забруднюються важкими металами.

Отже, вирішення проблеми охорони землі в сучасних умовах є дуже нагальним.

При проведенні планової діяльності проводиться аналіз впливу на ґрунти з урахуванням особливостей землекористування, наявності площ цінних сільськогосподарських угідь, виникнення небезпечних інженерно-геологічних процесів та явищ, біологічного, хімічного, радіоактивного забруднення, вібрації та інше.

При виконанні інженерної підготовки на запроектованій території, перед початком будівництва, родючий шар ґрунту знімається і складається з послідовним використанням його для озеленення. Територія буде впорядкована.

Основним джерелом забруднення ґрунтів є пестициди та мінеральні добрива.

Окрім цього, відповідно до інформації, наданої Олевським міжрайонним управлінням водного господарства, в районі с. Соснівка знаходиться ділянка осушених земель, орієнтовною площею 32 га, яка відноситься до Кошинської осушувальної системи. Водоприймачем даної ділянки є міжгосподарський кагал МК-1 (канава Олевська) протяжністю 3,75 км, що впадає в р. Уборть.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект не буде впроваджений

Відсутність генерального плану з належним функціональним зонуванням території з визначенням певного цільового призначення, виконання низки заходів щодо інженерної підготовки та захисту території, більш ймовірно призведе до подальшого неефективного використання земель та поширення смітників. У той же час, існує високий ризик продовження процесів часткового повторного заболочування та підтоплення ділянок сельбищних територій, що створюватиме суттєві ризики для здоров'я населення як села Соснівка, так і прилеглих населених пунктів.

3.2.4. Поводження з відходами

Проблема відходів вирізняється особливою масштабністю і значимістю як внаслідок домінування в національній економіці ресурсоемних багатовідхідних технологій, так і через відсутність протягом тривалого часу адекватного реагування на її виклики.

В селі Соснівка впроваджена планово-регулярна та договірна системи санітарного очищення. В зв'язку з тим, що с. Соснівка межує з м. Олевськ, то для вивезення сміття з його території задіяні фірми, які обслуговують м. Олевськ, а саме: ДЧ «Будпослуги №2» та КП «Благоустрій».

Дочірнє підприємство «Будпослуги №2» вивозить сміття від садибної забудови.

Сміття завантажується екскаватором в причепи та вивозиться на звалище.

КП «Благоустрій» займається прибиранням вулиць, майданів та інших територій загального призначення.

Збір відходів від центральної частини села здійснюється за допомогою контейнерів. Для садибної забудови вивезення ТПВ виконується по графіках, що затверджені міською Радою у терміни визначені санітарними нормами. Фізичний (агрегатний) стан відходів – твердий.

Вивіз твердих побутових відходів виконується на існуюче звалище площею 2,0 га, яке розташовано в 3-х км на захід від м. Олевськ, в бік с. Рудня-Бистра. Звалище огорожено парканом та має санітарно-захисну зону. Через вирубку лісу, що

розташований поряд, вітер підіймає сміття та розносить його навкруги.

Звалище неорганізоване та не обладнане. По даним на 2014 р. звалище заповнено на 100% та навіть переповнено.

Місцевими органами самоврядування та санітарними службами розглядається питання територіального розміщення нового полігону ТПВ в районі с. Тепениця та розміщення на його території сортувальної станції та пункту знезараження сміттєвозів.

Потенційними територіями, що забруднюють село, є несанкціоновані стихійні сміттєзвалища, ділянки вздовж основних автомагістралей, ділянки АЗС та автостоянок, що розташовані на прилеглих до села територіях, зупинок громадського транспорту, магазинів, закладів громадського харчування, парків та інших місць.

Все це відноситься до першочергових проблем, що потребують негайного вирішення.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект не буде впроваджений

Існуюча тенденція до збільшення обсягів утворених відходів, більш ймовірно не матиме різких коливань найближчим часом, але в довготривалій перспективі матиме поступове зростання, тому впровадження ефективної системи поводження з відходами є вкрай необхідним. Зростання обсягів відходів призводить до негативного впливу на навколишнє середовище та створює ризики впливу на здоров'я населення. Розвиток системи поводження з відходами є одним з пріоритетних завдань органів в сфері охорони навколишнього природного середовища.

3.2.5. Біорізноманіття та ландшафт

На виконання вимог Загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки у 2010 році рішенням 24 сесії Житомирської обласної ради V скликання від 11.05.10 № 1080 «Про затвердження схеми екологічної мережі Житомирської області» затверджено регіональну схему екологічної мережі Житомирщини.

Її основні завдання-збереження, розширення, відтворення та охорона єдиної системи територій з природним станом ландшафту та інших природних комплексів і територій, створення на їх основі природних об'єктів, які підлягають особливій охороні, що сприятиме зменшенню, запобіганню та ліквідації негативного впливу на екологічну мережу господарської та іншої діяльності людей на навколишнє природне середовище, збереженню природних ресурсів, генетичного фонду живої природи.

Конфігурація екологічної мережі Житомирської області обумовлена об'єктивними факторами: реально існуючим просторовим поєднанням більш-менш збережених природних, перш за все лісових та болотних екосистем і об'єднанням їх у широтні смуги значної протяжності; формуванням на окремих ділянках осередків біорізноманіття завдяки унікальному поєднанню природних умов; наявністю сформованої мережі об'єктів природно-заповідного фонду тощо.

Основними заходами щодо зниження загроз біологічному різноманіттю є зменшення суцільного вирубування лісів, рекреаційного навантаження, випасання худоби та витоупування нею рослин, заготівлі біоресурсів із медичною й харчовою метою, екологічно вмотивоване ведення сільського і промислового виробництва, протидія браконьєрству й забрудненню навколишнього середовища. Отже, як свідчить практика, найбільш ефективними способами збереження видів природної фауни, флори і локальних популяцій є організація у місцях їхнього зростання заповідників, заказників та інших

категорій об'єктів природно-заповідного фонду, широка просвітницька робота, введення системи заохочень.

З метою охорони й збереження рослинного світу регіону рішенням 26 сесії Житомирської обласної ради V скликання від 08.09.10 № 1162 «Про затвердження переліку регіонально рідкісних видів судинних рослин Житомирщини» затверджено загальний перелік рідкісних і зникаючих видів судинних рослин усіх рівнів охорони та Положення про них.

Природна рослинність території майже не змінена господарською діяльністю.

Деревні – береза бородавчата, вишня садова, в'яз листяний, граб звичайний, дуб черешчатий, верба вавілонська, каштан кінський, каштан м'ясо-червоний, клен-явір, горіх грецький, кущові – алича, глід, бузина чорна, калина-гердовинна, бузок, чубушник.

Соснові із сосни звичайної (*Pinus silvestris*) місцями в поєднанні з дубово-сосновими лісами, болотами і луками. Дубово-соснові, рідше грабово-дубово-соснові із сосни звичайної (*Pinus silvestris*), дуба звичайного (*Quercus robur*) та граба звичайного (*Carpinus betulus*), місцями в поєднанні з сосновими лісами. Лікарські рослини представлені: мучницею звичайною, плауном булаво видним, плауном річним, звіробоем звичайним, бузиною чорною, конвалією звичайною, багном звичайним, крушиною ламкою, сухоцвітом багновим.

Серед видів тварин що зустрічаються найчастіше на території даного регіону можна віднести наступні:

1) Ссавці: Вовчок сірий (*Glis glis*), Вовчок лісовий (*Dryomus nitedula*), Вовчок горішковий (*Muscardinus avellanarius*), Бурозубка середня (*Sorex coecutiens*), Білка звичайна (*Sciurus vulgaris*), Куниця лісова (*Martes martes*), Козуля європейська (*Capreolus capreolus*), Лось європейський (*Alces alces*);

2) Птахи: Глушець (*Tetrao urogallus*), Тетерук (*Lyrurus tetrix*), Обробок (*Tetrantes bona sia*), Лелека чорний (*Ciconia nigra*), Слова (*Scolopax rusticula*), Сова бородата (*Strix nebulosa*), Дятел біло спинний (*Dendrophoros leucatas*), Жовна чорна (*Artocopus martius*), Жовна сива (*Picus canus*), Сойка (*Garrulus glandarius*), Омелюх (*Bombicilla garrulus*), Синиця чорна (*Parus ater*), Синиця чубата (*Parus cristatus*), Повзик (*Sitta europaea*), Золото мушка жовто чуба (*Regulus regulus*);

3) Плазуни: Ящірка живородна (*Zootoca vivipara*), Веретільниця ламка (*Anguis fragilis*), Гадюка звичайна (*Vipera belus*);

4) Земноводні: Тритон гребенястий (*Triturus cristatus*), Тритон звичайний (*Triturus vulgaris*), Ропуха очеретяна (*Bufo calamitas*).

Детальний опис тваринного світу даної території не може бути здійснений через недостатню вивченість. Роботою групою СЕО пропонується проведення відповідної наукової експедиції для більш детального вивчення території села із залученням профільних організацій: Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного та Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена.

Ареали проживання рідкісних тварин, місця зростання рідкісних рослин в межах проектування відсутні. Значних і незворотних змін в екосистемі дослідженої території в результаті будівництва/експлуатації об'єкта планової діяльності не прогнозується.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект не буде впроваджений

При вірогідному сценарії подальшого розвитку села, за умови відсутності затвердженого генерального плану, можна прогнозувати сценарій негативного впливу на флору та фауну загалом, зважаючи на невпорядкованість озеленених зон, а також лісових

масивів, що, ймовірно, як наслідок, може призвести до втрати біорізноманіття через невиконання Проекту.

3.2.6. Соціально-економічне становище

Порівнянням рівня обслуговування з нормативними показниками виявлено, що мережа установ обслуговування розвинена недостатньо та не задовольняє потреби населення села в необхідних послугах, а їх розташування не завжди враховує максимально допустимі радіуси обслуговування: недостатня кількість закладів освіти; закладів охорони здоров'я. Відсутні аптеки тощо.

Вдосконалення функціонально-просторової організації мережі обслуговування на території населеного пункту передбачає розміщення основних установ соціально-культурного обслуговування населення с. Соснівка; забезпечення повсякденного обслуговування за місцем проживання населення в об'ємі, що забезпечує досягнення розрахункових нормативів – в громадських під центрах територіальних утворень.

Заклади та підприємства обслуговування об'єднуються за галузевою ознакою у територіальні мережі:

- дитячих та учбових закладів;
- закладів охорони здоров'я, соціального забезпечення, спортивні та фізкультурно-оздоровчих;
- закладів культури та мистецтва;
- підприємств торгівлі, громадського харчування, побутового та комунального обслуговування;
- кредитно-фінансових закладів та підприємств зв'язку;
- закладів житлово-комунального господарства.

Населений пункт забезпечується підприємствами та установами обслуговування згідно принципу єдиної міжселенної мережі, з виділенням, окрім об'єктів повсякденного обслуговування, установ вибіркового рівня з масовим відвідуванням:

- в громадському центрі села – підприємства торгівлі, громадського харчування, культурні та освітні заклади, заклади охорони здоров'я, а також адміністративні установи для забезпечення потреб населення у межах села.

- в громадських під центрах первинного рівня обслуговування – магазини товарів повсякденного попиту, заклади харчування, побутового обслуговування.

Головним завданням реконструкції існуючої мережі культурно-побутового обслуговування є:

- максимальне збереження та можливість використання в перспективі існуючих закладів обслуговування;
- доведення рівня обслуговування до нормативних показників;
- розвиток тих видів обслуговування, які на даний момент відсутні;
- формування ефективної інфраструктури обслуговування різних рівнів з метою забезпечення всіх потреб населення;
- більш раціональне розміщення об'єктів обслуговування;
- покращання архітектурних якостей забудови.

Концентрація установ та підприємств обслуговування дозволяє значно підвищити якість обслуговування населення.

У зв'язку з розширенням території садибної забудови, актуальним є розвиток закладів ресторанного типу, торгівельних об'єктів та об'єктів обслуговування.

Благоустрій території об'єктів громадського обслуговування включає в себе заходи з облаштування території для проведення масових громадських заходів, автостоянок,

чіткого прокладання проїздів з твердим покриттям і пішохідних доріжок. Біля будівель громадських центрів та на територіях загального користування встановлюються лави для відпочинку, урни, світильники паркового типу.

Також, відповідно до Закону України «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості», що ініційований Президентом України, передбачено реформування сільської медицини шляхом розвитку інфраструктури та додаткового фінансування для охорони здоров'я у сільській місцевості.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект не буде впроваджений

При вірогідному сценарії подальшого розвитку села, за умови відсутності затвердженого генерального плану, можна прогнозувати сценарій певної «стагнації села» внаслідок конфлікту, що ґрунтуватиметься на постійно зростаючому попиті на якісне надання послуг для існуючого населення с. Соснівка.

Прикладом того є відсутність достатньої кількості місць у закладах освіти, медичного обслуговування тощо.

Призупинення та часткового припинення розвитку населеного пункту, ймовірно, вплине на психічне здоров'я населення, потягне за собою збільшення частоти проявів агресії та конфліктних ситуацій

3.2.7. Стан здоров'я населення

Охорона здоров'я населення, забезпечення села достатньою кількістю об'єктів охорони здоров'я є однією з головних цілей, визначених проектом Генерального плану та Плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка.

Захворюваність населення с. Соснівка нижча від показників захворюваності по Олевському району загалом. Проте, забруднення атмосферного повітря за ступенем хімічної небезпеки для людини посідає перше місце. Це обумовлено, насамперед, тим, що забруднюючі речовини з атмосферного повітря мають найширше розповсюдження та потрапляють у різні середовища. Наприклад, атмосферні опади спричиняють до 10 % забруднення водних об'єктів, значно забруднюють ґрунт, тощо. Крім того, людина споживає за добу, і в цілому за життя, в об'ємному відношенні повітря набагато більше, ніж води і їжі.

Природні захисні бар'єри певною мірою захищають людину від потрапляння шкідливих речовин до організму через шлунково-кишковий тракт, але організм людини не захищений надійними природними механізмами від потрапляння шкідливих речовин через дихальні шляхи.

Забруднення атмосферного повітря впливає на здоров'я людини та біорізноманіття різними шляхами – від прямої негайної загрози до повільного поступового руйнування різних систем життєзабезпечення організму. Постійні атмосферні забруднення несприятливо впливають на загальну захворюваність населення. Доведено прямий зв'язок між інтенсивністю забруднення повітря і станом здоров'я, а також зростанням хронічних неспецифічних захворювань, зокрема, таких, як атеросклероз, хвороби серця, рак легенів тощо. Забруднене повітря значно знижує імунітет, впливає на органи дихання, сприяючи виникненню респіраторних захворювань, катарів верхніх дихальних шляхів, ларингіту, ларинготрахеїту, фарингіту, бронхіту, пневмонії. Забруднення спричиняє серцево-судинні та інші захворювання, зумовлює виникнення віддалених наслідків, тобто мутагенну, канцерогенну, токсичну, тератогенну, алергенну, ембріотоксичну і атеросклеротичну дію. Довготривале забруднення повітря відбивається також на генетичному апараті людини. Це призводить до зниження народжуваності, народження недоношених або ослаблених

дітей, до їх розумової та фізичної відсталості тощо. Забруднене атмосферне повітря значно підвищує захворюваність та смертність населення від хронічного бронхіту, емфіземи легень, бронхіальної астми, раку легень та захворювань серцево-судинної системи, що різко знижує працездатність населення.

Дуже небезпечними для людини є сполуки азоту – нітрити і нітрати, що потрапляють у повітря з відпрацьованими газами автомобілів та під час внесення мінеральних добрив. Оксиди азоту (перш за все, отруйні діоксид азоту NO₂), що з'єднуються при ультрафіолетовій сонячній радіації з вуглеводнями (найбільшою реакційною здатністю володіють олеофіни), утворюють пероксиацетілнітрат (ПАН) і інші фотохімічні окислювачі, у тому числі пероксибензоїлнітрат (ПБН), озон (O₃), перекис водню (H₂O₂), діоксид азоту. Ці окиснювачі - основні складові фотохімічного смогу..

Наростаюче забруднення повітря свинцем сприяє накопиченню його в печінці, селезінці, нирках та інших органах. Свинець, що міститься у відпрацьованих газах автомобільного транспорту, прискорюючи розпад еритроцитів, діє як протоплазматична отрута. Свинцеве отруєння викликає також функціональні зміни вищої нервової діяльності. Основними скаргами внаслідок свинцевого отруєння є головний біль, запаморочення, підвищена роздратованість, швидка втомлюваність, порушення сну.

Шумове забруднення також є різновидністю несприятливого впливу автомобільного транспорту на навколишнє середовище. Основними джерелами шуму є процеси всмоктування повітря карбюратором і випуску відпрацьованих газів, робота вентилятора системи охолодження, клапанного механізму, трансмісії. Джерелом шуму в дизельних автомобілях є як система впорскування, так і взаємодія шин з поверхнею дороги, причому шум в системі впорскування є домінуючим на більш низьких швидкостях, а від взаємодії шин і поверхнею дороги – на високих.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект не буде впроваджений

До чинників, що впливають на стан здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, можна віднести: забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов території села для проживання населення та забезпечення установами громадського обслуговування, в тому числі закладами охорони здоров'я відповідно державних будівельних норм.

Забезпечення санітарно-гігієнічних умов населеного пункту реалізується шляхом повного охоплення території об'єктами та мережами інженерної інфраструктури, зокрема централізованого водопостачання та водовідведення, дощової каналізації, санітарного очищення території, забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності виробничо-комунальних зон із сільбищною та ландшафтно-рекреаційною зонами, як на існуючих, так і на перспективних ділянках містобудівного освоєння. Реалізація цих завдань передбачає визначення комплексу інженерних заходів з досягнення якості постачання комунальних послуг. Зокрема впливовим фактором для здоров'я жителів села Соснівка є якість питної води, що наразі не відповідає санітарним вимогам. Вирішення цього питання потребує першочергового охоплення території села (в існуючих межах) системою централізованого водопостачання.

Якщо дана містобудівна документація не буде впроваджена, неповний рівень забезпечення території системами інженерної інфраструктури та закладами громадського обслуговування, в т.ч. закладами охорони здоров'я, відпочинку та туризму, дошкільних

установ, об'єктів культури, існуючі показники здоров'я населення більш ймовірно залишатимуться без змін.

Генеральним планом с. Соснівка визначено наступні існуючі планувальні обмеження, що розповсюджуються на територію села:

Санітарно-захисні зони:

- 100 м – від виробничо-складських підприємств (IV категорії шкідливості);
- 50 м – від виробничо-складських підприємств (V категорії шкідливості);

Санітарні розриви та зони обмеження за акустичним впливом:

- 50 м – від автодороги загального користування державного значення та автодороги загального користування місцевого значення;

Прибережні захисні смуги навколо ставків, площею до 3 га – 25 м (згідно 29т.. 88 ВКУ). На забудованій території, яка потрапляє в прибережну захисну смугу, необхідно дотримуватись водоохоронного режиму господарювання. – 50, 25 м – ставків (згідно 29т.. 88 ВКУ);

- 25 м – для малих рік (р. Олексіївська);
- 25 м – ставків;
- 10 м – каналів;

Пожежозахисні розриви від лісових насаджень: 100 м;

Охоронні зони інженерних мереж та споруд:

- 20 м (по обидві сторони) – повітряних ліній електропередачі напругою 110 кВ;
- 15 м (по обидві сторони) – повітряних ліній електропередачі напругою 35 кВ;
- 10 м (по обидві сторони) – повітряних ліній електропередачі напругою 10 кВ;
- 10/0,4кВ – 3,0 м та 10 м до вікон житлових і громадських будинків;

Всі планувальні обмеження графічно відображені на «Схемі існуючих планувальних обмежень».

За інженерно-будівельною оцінкою на території виділені сприятливі (90%) та малосприятливі (10%) для освоєння території.

Згідно з постановою КМ України №106 від 23.07.1991 р. і №600 від 29.08.1994 р., село Соснівка не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС, проте відноситься до зони з посиленням радіоекологічним контролем.

Дозиметричний паспорт села не розроблявся, радіаційне обстеження не виконувалось. Система планувальних обмежень за радіаційним станом відсутня.

В межах села проходять коридори ПЛ напругою 110, 35 кВ і 10 кВ з охоронними зонами 20, 15 і 10 м відповідно від крайнього проводу, що є джерелами електромагнітного випромінювання. Згідно з технічною характеристикою, прояв цього фактора відбувається в межах технічного відводу території, в межах охоронної зони.

Аналіз екологічного стану свідчить про те, що територія в межах розробки проекту в екологічному відношенні відповідає вимогам щодо розвитку житлово-громадського та рекреаційного будівництва.

Характеристика природних умов визначає, що, в цілому, вони сприятливі для проведення всіх видів господарської діяльності, розвитку ландшафтного середовища, підвищенню рівня благоустрою та озеленення.

Згідно інженерно-будівельної оцінки на території виділено три категорії сприятливості:

- ділянки, сприятливі для будівництва – 60%;

- ділянки, малосприятливі для будівництва (ухил рельєфу 8‰ -15‰) – 25%;
- ділянки, несприятливі для будівництва (ухил рельєфу більше 15 ‰) – 15%.

Аналіз екологічного стану свідчить про те, що територія в межах розробки проекту в екологічному відношенні відповідає вимогам щодо розвитку житлового будівництва.

Характеристика природних умов визначає, що, в цілому, вони сприятливі для проведення всіх видів господарської діяльності, розвитку ландшафтного середовища, підвищенню рівня благоустрою та озеленення.

3.2.8. SWOT- аналіз екологічної ситуації

Робочою групою з проведення СЕО був виконаний SWOT-аналіз екологічної ситуації села Соснівка Олевського району, узагальнені результати якого наведені в таблиці 7.

Таблиця 7

Сильні сторони	Слабкі сторони
Вигідне географічне розташування	Недіючі промислові підприємства, що не реконструюються та не модернізуються
Відносно сприятлива екологічна ситуація	Відсутність централізованого водопостачання та водовідведення
Високий потенціал енергозбереження	Неефективне використання природних ресурсів
Розвинута транспортна інфраструктура	Забруднення повітряного басейну
Розробка та втілення у життя програм по сортуванню твердих побутових відходів.	Неналежа очистка стічних вод
	Недотримання режиму прибережних захисних смуг
Високий рівень стурбованості громадськості щодо стану довкілля	Недостатня державна фінансово-кредитна підтримка перспективних інноваційно-інвестиційних проектів
Розгалужена система зелених насаджень	Відсутність єдиної системи утримання зелених насаджень
Рекреаційно-туристичний потенціал завдяки багатим природним ресурсам: ставкам, лісовим масивам	Відсутність оперативного попередження населення про екологічні загрози
	Неповне забезпечення жителів об'єктами соціальної інфраструктури та місцями відпочинку
Збільшення чисельності населення села за рахунок механічного приросту	Відсутність належного громадського контролю за охороною довкілля
Можливості	Загрози
Значний кліматичний і технологічний потенціал для розвитку об'єктів рекреації та туризму	Неможливість модернізації об'єктів соціально-культурного обслуговування через відсутність фінансування
Використання альтернативних джерел енергії	Високі темпи подальшого зростання вартості життя, перш за все, вартості послуг за тепло- та енергопостачання
Впровадження енергоощадних технологій внаслідок підвищення конкурентоспроможності підприємств	Зростання рівня забруднення водних об'єктів внаслідок відсутності системи очищення
	Підвищення рівня захворюваності
Подальший розвиток екологічного управління	Втрата біорізноманіття
	Значна залежність регіону від зовнішнього постачання енергоресурсів
Високий потенціал економії енергоресурсів в секторі споживачів	Політична нестабільність
Подальша інтеграція в ЄС	

За результатами комплексного аналізу вирішено використати сильні сторони – внутрішні чинники: вдале розташування території планування відносно основних транспортних магістралей, можливість розвитку інженерної інфраструктури.

Слабкі сторони території планування (недостатній розвиток житлово-комунального господарства) передбачається виправити шляхом будівництва нових мереж водопостачання та каналізації з відведенням стічних вод на очисні споруди); забруднення повітряного басейну – передбачається смуга зелених насаджень спеціального призначення від проїжджої частини дороги (санітарні розриви).

Якщо документ державного планування не буде затверджено, а можливості не будуть використані, передбачається погіршення стану навколишнього середовища, а також умов життєдіяльності населення з урахуванням слабких сторін та загроз.

3.3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, які ймовірно зазнають впливу

Містобудівна документація «Генеральний план та План зонування території (зонінг) с. Соснівка Олевського району Житомирської області розробляється з урахуванням природо-кліматичних умов, існуючого рельєфу території, особливостей прилеглої території та забудови, з дотриманням технологічних та санітарних розривів, з урахуванням взаємозв'язків основних та допоміжних споруд.

Проект передбачає зміну функціонального призначення частини територій перспективного містобудівного розвитку. Виникнення негативного впливу, що, як наслідок, спричинить погіршення стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я після реалізації проектних рішень не очікується та не прогнозується.

В процесі стратегічної екологічної оцінки розглянуті принципові проектні рішення територіального розвитку населеного пункту, які, на думку експертів, потребують оцінки їх потенційного впливу на головні складові навколишнього середовища території та умови життєдіяльності населення.

Головні, в екологічному відношенні ділянки, що потенційно зазнають впливу від рішень проекту внесення змін до генерального плану

- 1) Зміна цільового призначення територій сільськогосподарського призначення та земель запасу під території громадського та виробничого призначення V категорії);
- 2) Влаштування майданчику каналізаційних очисних спорудах повного біологічного очищення типу «BIOTAL»;
- 3) Місця влаштування інженерних об'єктів (КНС, ШРП, трансформаторів, котелень);
- 4) Розміщення пожедепо (по вул. Проектна 1 в південно-східній частині села);
- 5) Розширення зони зелених насаджень загального користування;
- 6) Формування зелених насаджень спеціального призначення (озеленення в межах санітарно-захисних та охоронних зон);
- 7) Будівництво вулично-дорожньої мережі села;
- 8) Розвиток системи дощової каналізації з будівництвом локальних очисних споруд;

До можливих впливів майбутнього будівництва на навколишнє середовище належать:

Повітряне середовище.

Ймовірне зниження якості атмосферного повітря через підвищення транспортного руху внаслідок розширення вулично-дорожньої мережі.

Основним джерелом забруднення атмосферного повітря є транзитний автотранспорт, який проїжджає по території с. Соснівка.

Таким чином забруднення повітря на ділянках вулиць з підвищеною інтенсивністю руху буде постійно мати ризики негативного впливу на стан здоров'я населення, ґрунт та рослинність прилеглих ділянок.

Проте, відновлення та створення нових площ зелених насаджень, зон рекреаційного призначення на території села забезпечуватиме зниження негативного впливу на навколишнє природне середовище, насамперед на атмосферне повітря, від забруднення автотранспортом.

На сьогоднішній день основні вулиці села мають асфальтове покриття та освітлення, але загальний технічний стан вулиць і доріг не відповідає сучасним вимогам: ширина більшості вулиць не відповідає нормативним вимогам; покриття проїзної частини і тротуарів у незадовільному стані, що впливає на безпеку руху. Тому на перспективу, з метою раціонального розподілення транспортних потоків, в с. Соснівка передбачається будівництво нових та технічна модернізація існуючих вулиць.

Акустичний вплив.

Під час будівництва від роботи будівельної техніки та інвентаря можливе виконання тимчасового додаткового шумового навантаження. Під час експлуатації рівень технологічного шуму не повинен перевищувати 75 ДБ.

Акустичне забруднення, розрахунковий граничнодопустимий рівень якого в житловій забудові не повинен перевищувати допустимий рівень шуму на території населених пунктів. Джерелами зовнішнього біогенного акустичного забруднення можуть бути спортивні майданчики, ринковий комплекс, відкриті майданчики культурно-масового відпочинку. Містобудівні методи захисту від шуму та вібрації включають заходи із зонування території села, раціонального планування і організації вулично-дорожньої мережі, створення санітарно-захисних зон навколо основних стаціонарних джерел акустичного випромінювання.

Прийняті проектним рішенням заходи, що забезпечать допустимий рівень шуму на території житлової забудови, яка прилягає до головної вулиці, повинні бути підтверджені акустичним розрахунком спеціалізованою організацією на подальшій стадії проектування.

Згідно розділу 6.8 Шумові характеристики трансформаторів відкритих понижувальних підстанцій ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013 «Настанова з розрахунку та проектування захисту від шуму 32їто генної територій», шумовими характеристиками трансформаторів відкритих понижувальних підстанцій є коригований рівень звукової потужності LWA, дБА, який визначають відповідно до таблиці 9 в залежності від типової потужності трансформаторів у МВА. У цій же таблиці наводяться орієнтовні величини еквівалентних рівнів звуку LA екв, дБА, на відстані 7,5 м від трансформаторів. При розрахунках максимальних рівнів звуку від трансформаторів відкритих понижувальних підстанцій допускається приймати $LA_{\text{макс}} = LA_{\text{екв}}$

Таблиця 8

Типова потужність трансформатора, МВА	10	20	30	40	60	90	100
Коригований рівень звукової потужності LWA, дБА	96	98	100	102	104	106	108

Еквівалентні рівні звуку LA екв, дБА	70	74	75	76	77	77	78
Примітка. Дані таблиці не поширюються на трансформатори з виносною системою охолодження							

Згідно пункту 8.5 Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів при розміщенні окремо розташованих розподільних пунктів і трансформаторних підстанцій напругою 6-20 кВ, при кількості трансформаторів не більше 2, потужністю кожного до 1000 кВт і виконанні заходів по захисту від шуму відстань від них до вікон житлових і громадських будівель слід приймати не менше 10 м, а до будівель лікувально-профілактичних закладів – не менше 15 м. При більшій потужності розриви встановлюють розрахунковим шляхом з урахуванням акустичних характеристик трансформаторів і шумозахисних заходів.

Джерела шумового забруднення, такі як виробничі підприємства, трансформаторні підстанції мають локальний вплив, що як правило, не виходять за межі санітарно-захисної зони або охоронної зони об'єктів. Під час будівельних робіт, від пересування техніки, виконання земляних робіт тощо, виникне додаткове шумове навантаження.

Для зменшення акустичного режиму вулично-дорожньої мережі її параметри необхідно привести до вимог нормативних профілів з реконструкцією дорожнього покриття.

Додаткове шумове навантаження, що виникне під час будівництва та експлуатації проєктованих об'єктів не повинно перевищувати 75 ДБ.

Незначний акустичний вплив на флору та фауну не призведе до значних і незворотних змін біорізноманіття.

Мікроклімат.

Вплив запроєктованих видів планової діяльності на навколишнє середовище не може призвести до зміни кліматичних умов. Зміни мікроклімату, що безпосередньо пов'язані з відсутністю активних масштабних впливів планової діяльності (значних виділень теплоти, вологи тощо) не відбудеться.

З метою виконання вимог Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату (далі – Кіотський протокол) та рішень Конференції Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, оцінки даних про антропогенні викиди та абсорбцію парникових газів розроблено Порядок функціонування Національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2006 № 554.

Національна система охоплює всі види діяльності, які призводять (можуть призвести) до антропогенних викидів парникових газів в атмосферне повітря із джерел (підприємства, агрегати, установки, транспортні засоби тощо), а також ті, що пов'язані з абсорбцією парникових газів.

Інвентаризація викидів та абсорбції парникових газів, як стадія державного обліку здійснюється на різних рівнях державного регулювання:

- на рівні підприємства відповідно до Інструкції про зміст та порядок складання звіту проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин на підприємстві, затвердженої наказом Мінприроди №7 від 10.02.1995 р.;
- в державному (національному) масштабі на спеціальних правових засадах, закріплених ч. 1 а) ст. 4 Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та ч. 3, 4 ст.3, ч. 1 ст. 5, ч. ч. 1, 2, 4. ст. 7 Кіотського протоколу.

Ґрунти.

Зміни, які чинять шкідливі впливи на ґрунтовий шар не відбудуться зважаючи на відповідні проектні заходи.

З метою покращення стану навколишнього середовища проектом передбачається ряд планувальних та інженерних заходів, до яких відносяться:

1). Заходи, що впливають на всі компоненти середовища і в цілому покращують санітарно-гігієнічні умови:

- проведення забудови згідно з наміченим функціональним зонуванням;
- інженерна підготовка території – вертикальне планування та регулювання поверхневого стоку, благоустрій господарчих об'єктів, влаштування твердого покриття доріг;

- забезпечення виконання «Програми поводження з твердими побутовими відходами» (постанова кабінету Міністрів № 265 від 04.04.2004 р.), а саме: організація роздільного збору побутових відходів з наступним використанням і утилізацією.

2). Інженерний благоустрій території – централізоване каналізування, санітарне очищення.

3). Централізована система дощової каналізації зі спорудженням очисних споруд типу «Solar».

В цілому відзначається позитивний вплив запланованої діяльності на соціальні умови та задоволення потреб місцевого населення.

Охорона сільськогосподарських земельних ресурсів забезпечується через реалізацію комплексу заходів щодо збереження продуктивності та родючості сільськогосподарських угідь, а також підвищення екологічної стійкості.

При проведенні будівельних робіт з влаштування інженерних споруд ймовірними джерелами утворення забруднюючих речовин є дощові стоки з території будівництва, забруднення від паливно-мастильних матеріалів, що можуть пролитися внаслідок несправності автотранспорту, а також тимчасове забруднення будівельним сміттям. Будівництво нових споруд, санація і заміна мереж потребуватиме виїмки певного обсягу ґрунту. Верхній шар ґрунту буде зніматися і зберігатися на території будівельного майданчика (частина ґрунту буде використана в подальшому для озеленення). Реалізована планована діяльність не позначиться на складі і властивостях ґрунту, ландшафтно-геохімічних бар'єрах, родючості і мірі деградації ґрунтів. Негативний вплив на ґрунти від будівництва та експлуатації об'єктів планованої діяльності не прогнозується за умови дотримання природоохоронних заходів.

Ділянки розвитку екзогенних геологічних процесів.

На території села наявні ділянки з несприятливими природними умовами, які знижують комфортність умов проживання і можуть викликати погіршення санітарно-гігієнічних умов на території житлової забудови, що створює в тому числі ризики для здоров'я населення. Із несприятливих інженерно-геологічних факторів, що ускладнюють містобудівне освоєння території поширені підтоплення, місцями заболоченості.

Підвищений рівень ґрунтових вод ускладнює будівництво та експлуатацію будівель і споруд, комунікацій, може погіршувати санітарно-гігієнічні умови території та приміщень, що є одним з чинників поширення інфекцій.

В західній частині села на території загальною площею 16,8 га, виникає потреба скидання надлишку поверхневих вод, що формується за рахунок місцевого стоку при весняному водопіллі та під час проходження значних опадів. Отже, дана система передбачає регулювати локальне водовідведення таким чином, щоб не допускати

підтоплення та затоплення територій, з одного боку, та відводити надлишковий потік за межі території. Для цього необхідно об'єднання водойм і каналів у проточну систему на території Олевської міської ради з можливістю регулювання рівнів води в заданих параметрах. Це необхідно реалізувати на підставі окремого проекту, розробленого спеціалізованою організацією.

Також основними причинами підтоплення є природні фактори (розташування вулиць на понижених ділянках місцевості, опади, водний режим водойм тощо) та техногенні фактори (порушення умов стоку поверхневих вод різними видами будівництва, відсутність мереж водопостачання та каналізації тощо).

При вирішенні зазначеного питання необхідно прийняти до уваги наступні фактори: глибину залягання водоносних пластів, водоносні властивості ґрунтів, умови живлення і стоку ґрунтових вод, а також функціональне використання території. Використовувати дані території під забудову можливо лише після проведення відповідних заходів з інженерної підготовки та захисту території.

На нових ділянках забудови в межах села пропонується виконати ряд заходів від підтоплення з метою пониження рівня ґрунтових вод, а саме: влаштування дренажів та підсіпку території під капітальну забудову.

Негативні ендегенні та екзогенні процеси, явища природного та техногенного походження (тектонічні, сейсмічні, зсувні, селеві, зміни напруженого стану і властивостей масивів порід, деформації земної поверхні) внаслідок реалізації проектних рішень не передбачаються.

Водне середовище.

Проблема охорони водних ресурсів набуває першочергового значення внаслідок погіршення екологічного стану водних об'єктів району, що пов'язано з негативними факторами техногенного та природного характеру.

Серед основних позитивних факторів впливу, пов'язаних із виконанням проекту генерального плану с. Соснівка, є наступні:

- влаштування централізованої системи водовідведення, що дозволить знизити рівень забруднення ґрунтових вод;
- влаштування водопровідного господарства, що дасть змогу підвищити якість питної води;

Негативних впливів на водне середовище, порушення гідродинамічного режиму, виснаження поверхневих та підземних водних ресурсів, надходження у водне середовище забруднюючих речовин не відбуватиметься.

Стан розвитку лісового господарства.

В проектних межах населеного пункту та поряд з ним розташовані землі лісового фонду. Об'єкти та види діяльності, що передбачені містобудівною документацією, не нанесуть шкоди лісовому господарству.

Вплив інженерних об'єктів.

Окрема увага в процесі розробки СЕО приділяється проектним інженерним об'єктам, що передбачається влаштувати на території села Соснівка.

«BIOTAL»

Технологія.

Для очищення стічних вод не повинні використовуватися методи, що порушують структуру води і змінюють її біологічну активність. Очищені стічні води за своїми властивостями повинні наближатися до природних.

У основу технології BIOTAL була закладена концепція відмінна від класичної, а саме: очистити стічну воду і утилізувати продукти очищення до стану продуктів споживання – технічну воду і мінеральне добриво. Добре очищені стічні води частково вирішують проблему водопостачання, оскільки їх можна використати в технічних цілях, погано очищені стічні води вимагають вирішення питання водовідведення і, зрештою, забруднюють оточуюче середовище.

Видалений зі системи стабілізований і зневоднений надмірний активний мул є хорошим мінеральним добривом. Використовувати питну воду на полив, вартість якої постійно росте, знову-таки через забруднення джерел водопостачання неочищеними стічними водами, стає дорого. Зважаючи на особливу специфіку очищення стічних вод в умовах високої нерівномірності гідравлічних і органічних навантажень, зміни складу і властивості стічних вод, що поступають, інженерні рішення, при розробці установки BIOTAL, були спрямовані, передусім, на забезпечення високої якості очищеної води, стійкої роботи і простоти конструкції при незначному капіталовкладенні і енерговитратах. В установці BIOTAL реалізований ряд нових, запатентованих, технічних рішень, що дозволили комплексно вирішити традиційні проблеми невеликих очисних споруд.

Установка повністю автоматизована, управляється мікрокомп'ютером, не вимагає постійного обслуговуючого персоналу. Встановлюється під землею (з розташуванням рівня води в ній нижче глибини промерзання ґрунту), напівзанурено в землю (з облаштуванням легкої утепленої конструкції над нею) або в окремій будівлі.

BIOTAL представляє собою три послідовно сполучених SBR реактора. Технологія установки влаштована таким чином, що стічні води, які обробляються, перетікаючи від першого до третього SBR реактора, проходили в кожному з них повний цикл біологічного очищення.

При цьому зворотній активний мул, постійно циркулюючий між реакторами, розділений на чотири циркулюючі потоки: стабілізований мул видаляється з системи на обезводнення, старий активний мул спрямовується в перший, по ходу руху, SBR реактор обробки стічних вод, «молодший» активний мул спрямовується в другий SBR реактор, а мул з хлоровмісним осадом в третинний відстійник, що одночасно виконує роль контактного резервуару, спрямовується в приймальну камеру.

Цим досягається поетапна адаптація мікроорганізмів активного мулу з поетапним розбавленням стічних вод поворотними активними мулами по ходу їх руху від першого до третього SBR реактора. Завдяки цьому установка витримує скидання стічних вод з високою концентрацією токсичних для активного мулу забруднень (синтетичні поверхнево-активні речовини, хлор, марганець і т.п.).

Також BIOTAL укомплектований датчиком контролю рівня активного мулу, який в циклі відстоювання автоматично перевіряє рівень активного мулу в системі і, при його перевищенні заданого рівня, дає автоматиці команду на позачергове видалення надмірного активного мулу з системи в мулову ємність або у фільтрувальні мішки, при цьому муловий вода спрямовується в приймальну камеру установки.

Одними з основних забрудників стічних вод є азот і фосфор. У водоочисній установці з активним мулом і продовженою аерацією, можливе створення умов для одночасного видалення азоту і фосфору біологічним шляхом.

Усереднені показники отримані при тестових випробуваннях установок BIOTAL

Таблиця 9

Показник	Взв.вещ.	БПК-5	ХПК	NH4
Вхід	230	285	495	64.7

Вихід	6.9	6.7	49.8	1.1
-------	-----	-----	------	-----

Переваги установки даного типу очисних споруд:

1. Не потрібна асенізаційна машина для відвезення продуктів очищення;
2. Результатом процесу очищення є продукти, що придатні для безпосереднього використання:
 - технічна вода, придатна для вторинного використання;
 - органічне добриво у формі стабілізованого і зневодненого надмірного активного мулу;
3. Абсолютна відсутність неприємного запаху дозволяє розташовувати установку у безпосередній близькості до об'єктів житлової та громадської забудови;
4. Технологія очищення розроблена таким чином, що при очищенні не відбувається виділення метану і сірчистого газу, завдяки чому неприємний запах відсутній на усіх етапах обробки стічних вод;
5. Усі елементи установки, які з часом можуть потребувати ремонту чи заміни, не потребують зупинки роботи установки або відкачування з неї води;
6. В період пусканалагоджувальних робіт та запуску установки в експлуатацію, не потребує протоку води, що дозволяє не скидати неочищені стічні води у водойми;
7. Можливість каскадного підключення установок BIOTAL при необхідності поступового збільшення загальної потужності.

Термін служби :

- конструкції – 25 років;
- компресор – 15 років;
- мембрана компресора – 5 років
- аератор – 25 років;
- мембрана аератора – 10-15 років;
- електромагнітні клапани – 10-15 років.

Очисні споруди типу «Solar»

Відведення дощового стоку передбачено відкритою та закритою мережею самопливної дощової каналізації зі скидом на очисні споруди типу «Solar», які забезпечують ефективне очищення, що відповідає санітарно-екологічним вимогам.

Відведення дощового стоку з території населеного пункту здійснюється комбінованим шляхом:

- закритою мережею дощової каналізації – це головні вулиці житлової та промислової забудови;
- відкритою мережею дощової каналізації – поверхневим способом, переважно лотками вздовж проїжджих частин вулиць і проїздів – це території одно- і двоповерхової забудови, крім головних вулиць. Вони мають бути прокладені замість існуючих канав, які можуть допускатися лише в зелених зонах. Передбачається їх прочищення від накопиченого мулу.

Після відведення поверхневого стоку самопливною відкритою та закритою мережею, скид дощових вод передбачено на проектні очисні споруди та у ємкості, що обладнані автоматичними поплавковими насосами. Після очищення дощові стоки скидаються у водні об'єкти.

Відповідно до п. 2.1. Загальних відомостей Паспорту на установку для очищення стічних вод типу «Solar» та Технологічного регламенту роботи, дана установка

застосовується для очищення стічних вод від нафтопродуктів, масел, завислих речовин та колоїдних органічних речовин з застосуванням методів відстоювання, флотації та сорбції.

Установка «Solar» використовується для очищення зливових вод, що збираються з території бензозаправок, станцій технічного обслуговування автотранспорту, з майданчиків складів нафтопродуктів, підприємств по виробництву олії, а також для очищення виробничих стічних вод, що вміщують нафтопродукти та жири. Отриманий після процесу очищення осад може бути утилізовано при будівництві автошляхів та Збіт.

Каналізаційні насосні станції

Каналізаційні насосні станції або комплексна гідротехнічна конструкція зі спеціальним обладнанням передбачені для підйому та перекачування ґрунтових, виробничих, побутових, та зливових вод. Станції КНС використовуються, коли вільне транспортування рідини самопливом неможливе.

Сьогодні класичні КНС широко розповсюджені по всьому світу для облаштування водовідводу від різноманітних споруд та будівель. Найтиповіший взірець – конструкція вертикального розташування. Вона легко піднімає рідину із точки, яка знаходиться нижче геодезичної відмітки колектора, а також дозволяє перекачувати її на великі відстані.

Конструктивно КНС представляє собою циліндричний, зазвичай – поліетиленовий бак, у якому змонтовані трубопроводи, підключені насоси, патрубки та запірно-регульовальна арматура. У якості фільтру – корзина, яка затримує сміття. Конструкція з'єднується з зовнішньою комунальною мережею, системами контролю рівня рідини, очисними спорудами тощо.

До ряду переваг КНС відносяться екологічність та компактність. Використання станції дозволяє максимально швидко та з мінімальною шкодою транспортувати стічні, відпрацьовані чи забруднені води. Сучасні моделі – відносно невеликі, не потребують значної площі для монтажу, не передбачають окремо-стоячих вентиляційних камер чи залізобетонних резервуарів.

Конструкція КНС стійка до гниття, зносу та іншим негативним впливам, водонепроникна для ґрунтових вод, зберігаючи герметичність протягом, майже, необмеженого строку експлуатації, а також має низький рівень шуму при роботі тим самим не створюючи негативного впливу на навколишнє середовище.

Ймовірний вплив СОЗ

Під час підписання Стокгольмської конвенції в 2001 році до переліку стійких органічних забрудників було включено 12 сполук: ДДТ, альдрин, діельдрин, ендрин, хлордан, мірекс, токсафен, гептахлор, гексахлорбензол, поліхлоровані біфеніли, дібензо-п-діоксини та дібензофурані. В травні 2009 року в Женеві було прийняте рішення про включення в Конвенцію 9-ти нових СОЗ (зміни вступили в силу 26.08.2010 р.): хлордекону, гексабромдифенілу, альфа-гексахлорциклогексану, бета-гексахлорциклогексану, ліндану (гамма-гексахлорцикло-гексану), пентахлорбензолу, тетрабромдифенілового та пентабромдифенілового ефірів, гексабромдифенілового та пентабромдифенілового ефірів, перфтороктанового сульфонату, кислоти, солей і перфтороктанового сульфонілфториду. На конференції сторін в 2011 році до переліку А Конвенції було включено ендосульфат (технічний та ізомери).

Перша група СОЗ є застарілими і, у даний час, забороненими пестицидами. Їх виробництво припинено, проте залишилися невикористаними тисячі тон запасів у сховищах.

Друга група включає промислові продукти, які використовуються у технічних приладах і в даний час, хоча їх виробництво припинено (старі електролітичні

конденсатори, трансформатори). Крім того, ПХБ (поліхлоровані біфеніли) утворюється при спалюванні сміття. ГХБ (гексахлорбензол) використовується у піротехнічних засобах та як фунгіцид та інсектицид.

Речовини третьої групи спеціально не виробляються і на даний час ніде не використовуються. Вони утворюються при процесах хлорування та спалювання природного палива. Крім того, мікробіологічне розкладання сміття при підвищеній температурі також супроводжується виділенням зазначених речовин. Це особливо небезпечні речовини, які практично не руйнуються у довкіллі. Характерна виражена біоаккумуляція (гідрофобні, ліпофільні). Впливають на імунну та нервову системи.

Біорізноманіття.

Природні ландшафти на урбанізованих територіях неминуче зазнають змін в тій чи іншій мірі.

Містобудівною документацією передбачається максимальне збереження існуючих зелених насаджень та деревну рослинність. Видалення зелених насаджень на території села не передбачається. Влаштування зелених зон має виключно позитивний вплив на біорізноманіття.

Значних і незворотних змін в екосистемі дослідженої території в результаті будівництва/експлуатації проектних об'єктів планової діяльності не прогнозується. Наземних, водних і повітряних шляхів міграції тварин на території не передбачається.

В процесі будівництва об'єктів вплив на рослинний покрив в основному буде виявлятися в пошкодженні та частковому знищенні рослинності транспортними засобами, загибелі і пригніченні рослинного покриву при виникненні аварійних ситуацій.

В містобудівній документації не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

Соціальне середовище.

Передбачається позитивна соціальна спрямованість, пов'язана із поліпшенням якості послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, а також екологічного стану довкілля.

Окрім цього, позитивними наслідками є створення нових робочих місць, сприяння розвитку малого і середнього бізнесу, наповнення бюджетів різних рівнів, розвиток інфраструктури села Соснівка.

Загальне покращення рівня життя також матиме позитивний вплив на стан здоров'я населення.

Оцінка ймовірного впливу проектних рішень ДДП на довкілля відповідно до контрольного переліку

Таблиця 10

Чи може реалізація проекту генерального плану с. Соснівка спричинити:		Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Повітря					
1	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			×	+
2	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		×		
3	Погіршення якості атмосферного повітря?			×	
4	Появу джерел неприємних запахів?			×	
5	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			×	

Водні ресурси					
6	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			×	
7	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			×	
8	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			×	+
9	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?		×		
10	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			×	
11	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			×	+
Відходи					
12	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів?			×	+
13	Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			×	
14	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			×	
15	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			×	
Земельні ресурси					
16	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			×	
17	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			×	+
18	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			×	+
19	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			×	+
Біорізноманіття					
20	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			×	
21	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			×	
22	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?		×		
23	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			×	+
24	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			×	

Населення та інфраструктура					
25	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?		×		+
26	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?	×			+
27	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?	×			+
28	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			×	
Екологічне управління та моніторинг					
29	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			×	+
30	Погіршення екологічного моніторингу?			×	+
31	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			×	+
32	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			×	+
Інше					
33	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			×	
	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			×	+
34	Суттєве порушення якості природного середовища			×	+
35	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей			×	+

3.3.1. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Зважаючи на географічне положення с. Соснівка, транскордонні наслідки реалізації проектних рішень проекту генерального плану та плану зонування (зонінгу) села Соснівка для довкілля приграничної території, у тому числі здоров'я населення, відсутні.

3.4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Під час розробки звіту про стратегічну екологічну оцінку були визначені основні проблеми для навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, надані характеристики даних впливів, проаналізовані їх територіальні аспекти.

В рамках даної роботи були визначені ключові екологічні цілі та завдання, їх відношення до містобудівної документації та визначені можливості їх врахування при розробленні проектних рішень проекту «Генерального плану та Плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області». На основі

аналізу екологічної ситуації та проектних рішень, прийнятих у містобудівній документації, були визначені основні актуальні питання, що потребують оцінки.

У таблиці нижче наведено ключові потенційні екологічні проблеми і ризики (та їх зв'язки з генеральним планом).

Таблиця 11

Основні проблеми та ризики	Характеристика	Територіальна прив'язка	Заходи, визначені проектом генерального плану та зонінгу
Забруднення атмосферного повітря	Викиди забруднюючих речовин (в основному оксиди азоту та пил) стаціонарними та пересувними джерелами	Головні вулиці села; ділянки виробничої зони; головні споруди системи централізованого тепло-енергопостачання	Розвиток вулично-дорожньої мережі села Соснівка; впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії
Вплив на здоров'я населення	Забруднення атмосферного повітря, переважно викидами забруднюючих речовин від автотранспорту	Головні вулиці села	Розвиток вулично-дорожньої мережі села шляхом часткової реконструкції існуючих вулиць та будівництва нових вулиць
	Відсутність централізованого водопостачання та водовідведення	Сельбищна територія села	Повне охоплення сельбищної території села спорудами та мережами водопостачання та водовідведення
Біорізноманіття	Недостатність впорядкованих рекреаційних зон за наявності неорганізованих водойм та відсутність територій ПЗФ	Водні об'єкти в центральній частині села, лісовий масиви, що межують з територією с. Соснівка	Створення комплексної рекреаційної зони з ландшафтною організацією прибережних ділянок ставків
Стан водних ресурсів	Скид поверхневого стоку, що формується на території села без очистки; незадовільний технічний стан дренажних систем та меліоративних каналів без заходів з реконструкції; незабезпечення централізованим водопостачанням та водовідведенням	Сельбищна територія села	Розвиток системи дощової каналізації; виконання комплексу гіротехнічних заходів; ландшафтне упорядкування прибережних територій водойм з організацією рекреаційних зон, 100% охоплення централізованими системами водопостачання та водовідведення
	Відсутність встановлених меж прибережних захисних смуг водойм в межах села	В проектних межах села	Надання пропозицій щодо встановлення ПЗС водойм на території села, що передбачаються для рекреаційного використання
	Стан підземних водних горизонтів і якість питних вод, невпорядковане влаштування	Сельбищна територія села	Для забезпечення потреб у воді питної якості для с. Соснівка проектом пропонується улаштування майданчику водопровідних

	свердловин без дотримання зон санітарної охорони		споруд; Навколо артезіанських свердловин та майданчика водопровідних споруд проектом передбачені зони санітарної охорони першого, другого та третього поясів.
Наявність ділянок, що зазнають підтоплення	Погіршення санітарно-гігієнічних умов території та споруд, можливе ушкодження будівель садибної забудови	Північно-східна та центральна частина села (в проектних межах)	Виконання комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території від підтоплення
Поводження з ТПВ	Відсутність ефективної системи поводження з ТПВ, стихійні звалища	Територія села (загалом)	Передбачається 100% охоплення територій села планово-регулярною системою збору та вивозу твердих побутових відходів

Як зазначено у наведеній вище таблиці, декілька екологічних ризиків мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров'я населення.

Серед важливих проблем можна виділити наступні:

Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від пересувних джерел. Забруднення від транспорту є найбільш критичним на головній вулицях села в центральній частині (вул. Центральна). Дані ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення.

Забруднення поверхневих вод обумовлене скидами неочищених стічних вод у водойми, що розташовані в адміністративних межах Олевської міської ради. Безпосередньо в межах села джерелом забруднення водойм є стік дощових вод, що формується на сельбищній території. Окрім цього, інтенсивне навантаження на території осушувальної системи та її неналежне утримання погіршують природну здатність водойм до самоочищення.

Питна вода, що не відповідає нормативним вимогам, несе загрозу виникнення серед населення інфекційних захворювань, злоякісних новоутворень, захворювань ендокринної та інших систем організму.

Наявність ділянок, що зазнають підтоплення повеневими водами 1%-ї забезпеченості, погіршують санітарний стан територій та будівель, ускладнюючи їх обслуговування.

Серед чинників, що впливають на захворюваність та здоров'я населення, виділяються наступні: соціально-економічні (рівень соціальної інфраструктури, умови праці, можливості оздоровлення, доходи та витрати населення, рівень життя тощо); генетичні; стан навколишнього природного середовища (що обумовлюється як природними так і антропогенними факторами); відсутність повноцінної системи охорони здоров'я.

Відповідно досліджень науковців за інтенсивністю впливу різних чинників виділяються наступні залежності. На чинники соціально-економічного характеру, до яких відносяться паління, вживання наркотиків, зловживання алкоголем, праця в шкідливих умовах, нераціональне харчування, стреси, гіподинамія та незадовільні побутові умови припадає 51-52% загального впливу. Чинник стану навколишнього природного

середовища (зокрема, забруднення повітря, води, ґрунту, фізичні фактори впливу) охоплює 20-21% впливу.

Генетично-біологічні фактори (спадковість, стать тощо) впливають на 19-20%. На групу факторів, пов'язаних із обсягом і якістю медичного обслуговування (забезпеченість об'єктами медичної інфраструктури та фахівцями, своєчасність та якість лікування, вакцинація, періодичність медичних обстежень, державне фінансування медичної сфери тощо) припадає 8-9% впливу.

Найбільш гострими проблемами здоров'я населення області загалом та для села Соснівка є:

- високий рівень загальної смертності, особливо чоловіків працездатного віку;
- низький рівень народжуваності;
- низька очікувана тривалість життя;
- високий коефіцієнт старіння;
- ріст навантаження на працездатне населення за рахунок зменшення його чисельності.

Таким чином, серед ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування можна віднести: якість атмосферного повітря на ділянках впливу автотранспорту, відсутність впорядкованої інженерної інфраструктури, недостатнє забезпечення об'єктами обслуговування, зокрема закладами охорони здоров'я, дошкільної та загальної середньої освіти, об'єктами фізкультурно-оздоровчого, рекреаційного, туристичного спрямування.

Об'єкти та території природо-заповідного фонду на території проектування відсутні, отже вплив не передбачається.

Територія с. Соснівка також не межує з територіями, що мають природоохоронний статус.

Розміщення об'єктів планової діяльності не пошкодять існуючого ландшафту при дотриманні всіх вимог нормативних документів, пов'язаних з плануванням та забудовою населених пунктів.

4. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями в сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Міжнародні обов'язки Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, що стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);

Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995р.);

Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.);

Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996р.);

Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);

Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних. Відповідно до матеріалів Публічної кадастрової карти України, територія с. Соснівка не потрапляє до Смарагдової мережі.

Відповідно до Стокгольмської конвенції про стійкі органічні забруднювачі стосовно усунення використання поліхлорованих дифенілів в обладнанні (тобто трансформаторах, конденсаторах або інших приймачах, що містять рідкі речовини) до 2025 року суб'єкт реалізації запланованої діяльності зобов'язується докладати активних зусиль стосовно виявлення, маркування й припинення експлуатації обладнання, що містить поліхлоровані дифеніли в концентрації більше 10 відсотків і в обсязі більше 5 літрів. В інших випадках необхідно:

- використовувати ПХБ (поліхлоровані біфенілами) тільки в непошкодженому й герметичному обладнанні й тільки в тих місцях, де ризик викиду в навколишнє природне середовище може бути зведений до мінімуму, а наслідки такого викиду можуть бути швидко усунені;

- використовувати ПХБ тільки в непошкодженому й герметичному обладнанні й тільки в тих місцях, де ризик викиду в навколишнє природне середовище може бути зведений до мінімуму, а наслідки такого викиду можуть бути швидко усунені;

- забезпечувати, щоб обладнання, в якому містяться ПХБ, не експортувалося й не імпортувалося для будь-яких інших цілей, крім цілей екологічно безпечного видалення відходів;

- докладати активних зусиль, спрямованих на забезпечення екологічно безпечного видалення рідин, що утримують поліхлоровані дифеніли, і забрудненого поліхлорованими дифенілами обладнання при концентрації поліхлорованих дифенілів вище 0,005 відсотка, у максимально стислі строки, але не пізніше 2028 року, за умови можливого перегляду строків Конференцією Сторін;

Згідно Плану заходів з виконання Стокгольмської Конвенції про стійкі органічні забруднювачі (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 липня 2012 р. № 589-р.) передбачено очищення трансформаторів від поліхлорованих дифенілів та застосування відповідних технологій виконання всього комплексу робіт із знешкодження трансформаторів, в яких виявлено поліхлоровані дифеніли, транспортування вилучених поліхлорованих дифенілів до місця їх знищення.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань по інших напрямках співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонного шару, поводження з відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту ДДП, що є містобудівною документацією місцевого рівня.

Дотримання вище перелічених зобов'язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем комунальної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних «дружніх» до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

Проектні рішення генерального плану та плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області розроблено згідно Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме: Статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища».

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується»;
- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів». Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначаються в Законі України «Про охорону атмосферного повітря» (2707-ХІІ від 16.10.92).

Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»;

- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря».

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про відходи» (№ 187/98-ВР від 05.03.1998) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 20 закону «Про відходи».

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань:

- 1) пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- 2) виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- 3) Планова діяльність не передбачає суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу;
- 4) проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- 5) узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища в рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки проекту генерального плану було обґрунтовано;
- 6) забезпечення загальної доступності матеріалів проекту ДДП та самого звіту SEO відповідно до вимог Закону України "Про доступ до публічної інформації" шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на веб-сайті органу місцевого самоврядування, у тому числі у формі відкритих даних, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних, у місцевих періодичних друкованих засобах масової інформації, у загальнодоступному місці приміщення органу місцевого самоврядування, що розкриває питання щодо гласності і демократизму при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;
- 7) у звіті SEO надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу проектних рішень на навколишнє природне середовище;
- 8) компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- 8) оцінка ступеню антропогенної зміненості територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;
- 9) поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;
- 10) використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

Згідно результатів аналізу, можна зробити висновок, що проект генерального плану загалом відповідає цілям екологічної політики, встановлених на національному та

регіональному рівнях; враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Реалізації цілей у сфері енергоефективності, отримання енергії з відновлюваних джерел, та скороченні викидів забруднюючих речовин від опалювальних установок можлива при виборі конструкторсько-технологічних рішень на етапі робочого проектування окремих споруд систем тепло-енергопостачання, що забезпечується в процесі розроблення Оцінки впливу на довкілля об'єкту, що проектується.

У сфері водних ресурсів, будівництва водопровідних мереж і каналізаційних систем цілі визначені у декількох цільових програмах, з визначенням конкретних заходів будівництва інженерних споруд та мереж, які передбачаються до реалізації у короткостроковій перспективі та повністю враховуються проектом містобудівної документації. Підвищення якості поверхневих вод може бути досягнуто також шляхом влаштування мережі дощової каналізації та будівництва локальних очисних споруд у місцях випуску стоку; створення та озеленення прибережних захисних смуг для всіх водних об'єктів. Також передбачаються заходи щодо інженерної підготовки та захисту території від несприятливих природних процесів, як на ділянках існуючої забудови, так і на ділянках перспективного містобудівного освоєння.

Одним з найважливіших питань для села є видалення відходів, яке здійснюється на території поза межами населеного пункту і залежить від реалізації рішень, визначених програмами поводження з ТПВ на регіональному рівні. Рішення генерального плану у сфері поводження з ТПВ повністю враховують цілі та проекти передбачені регіональною цільовою програмою щодо об'єктів з переробки та утилізації ТПВ, розміщення яких передбачається за межами населеного пункту.

У сфері біорізноманіття проектом передбачається створення зелених насаджень загального користування, а також зелених насаджень обмеженого користування та спеціального призначення.

В області значна увага приділяється вирішенню проблем, що виникають на ринку праці. Їх розв'язання передбачає консолідацію зусиль всіх сторін соціального діалогу, що спрямовані на підвищення рівня економічної активності населення, сприяння його продуктивній зайнятості, а також посилення захисту громадян від безробіття, залучення інвестицій, створення нових робочих місць, створення умов для розвитку малого та середнього бізнесу.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності.

Так, Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4).

У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Крім цього, в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

В сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку рішення даної містобудівної документації в достатній мірі враховують цілі, визначені на регіональному рівні, шляхом виділення ділянок певного функціонального використання та необхідної

площі для розміщення закладів охорони здоров'я та соціального захисту, фізкультурно-оздоровчих та спортивних споруд, установ культури та мистецтва, підприємств торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування та інших установ та організацій обслуговування.

Таким чином, аналіз цілей відповідних державних програм розвитку, змісту та проектних рішень з просторового розвитку території села Соснівка, свідчить про те, що цілі та заходи, визначені проектом генерального плану, загалом відповідають регіональним та місцевим екологічним цілям. Але низка екологічних проблем, таких як поводження з ТПВ, можуть бути вирішені лише на регіональному або національному рівні.

5. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Оцінка потенційних впливів на навколишнє середовище та людей встановила, що окрім вигод проект може мати певний негативний вплив на довкілля у разі відсутності належного контролю за таким впливом.

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 296 від 10.08.2018, зі змінами, затвердженими Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 465 від 29.12.2018) наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

За походженням екологічний вплив може бути первинним, тобто безпосередньо пов'язаним з впливом проекту на екосистему (забруднення атмосфери при будівництві та експлуатації продуктами згорання природного газу) і вторинним, що є наслідком первинних змін в екосистемі (можливе збільшення бронхолегеневих захворювань серед населення).

Вторинні наслідки – вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Стратегічна екологічна оцінка, як інструмент залучення громадянського суспільства до прийняття рішення.

Проектом вирішується питання реконструкції, покращення санітарно-гігієнічних умов населення, шляхом впорядкування функціонального зонування, створення належного естетичного і природного середовища. Передбачено упорядкування і благоустрій вулиць при максимальному збереженні існуючої структури села в цілому.

Короткострокові наслідки (1 рік) – порушення рослинного покриву внаслідок будівельних робіт під час будівництва проектних об'єктів.

Середньострокові наслідки (3-5) – зменшення площі озелених територій за рахунок розташування проектних територій житлового, громадського, інженерного призначення, а також збільшення кількості автотранспорту у населеному пункті.

Довгострокові наслідки (10-15 років) – негативні наслідки від проектних рішень щодо розвитку с. Соснівка відсутні.

З боку соціально-економічних умов провадження планової діяльності плануються позитивні наслідки, а саме: покращення умов проживання населення, розвиток інфраструктури, створення нових робочих місць, що сприятиме зайнятості населення.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компонента. Можливий сумарний ефект деяких речовин при викиді забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Серед ключових наслідків проекту документу державного планування доцільно виділити:

- Атмосферне повітря: очікується ймовірне підвищення інтенсивності руху на головній вулиці села. Але по мірі реалізації рішень з реконструкції та будівництва вулично-дорожньої мережі, очікується більш рівномірне розподілення транспортних потоків по всій території села та зменшення інтенсивності транспортного руху в центральній частині населеного пункту.

- Водний басейн: Будівництво системи дощової каналізації забезпечить відведення поверхневого стоку з території існуючої житлово-громадської забудови та ділянок намічених до містобудівного освоєння. Будівництво локальних очисних споруд дощової каналізації у місцях випуску дозволить запобігти забрудненню поверхневих водотоків.

- ґрунти: Виконання повного комплексу заходів з інженерної підготовки території на ділянках містобудівного освоєння дозволить ліквідувати порушені території, стихійні смітники, ділянки вторинного заболочування, що в цілому матиме позитивний вплив на формування середовища та покращення санітарно-гігієнічних умов території.

- Біорізноманіття: створення ландшафтних зон (лісопарків), матиме позитивний вплив на збереження біорізноманіття.

- Здоров'я: створення додаткових зелених насаджень загального користування (парки, сквери), розширення мережі рекреаційних установ, та створення спортивних зон позитивно вплине на загальні умови життя та сприятиме зменшенню ризиків для здоров'я населення.

У таблиці 12 наведені основні ймовірні впливи від проектних рішень ДДП щодо зміни цільового призначення територій.

Шкала оцінки:

- +2 суттєво позитивний вплив;
- +1 помірний позитивний вплив;
- 0 очікуваний вплив відсутній;
- 1 помірний негативний вплив;
- 2 суттєво негативний вплив;

Основні ймовірні впливи від проектних рішень ДДП щодо зміни цільового призначення територій

Таблиця 12

№ п/п рішення проекту ДДП	Функціональне використання/цільове призначення ділянки (існуючий стан)	Функціональне призначення відповідно до проекту генерального плану та плану зонування	Місцезнаходження	Потенційний вплив на компоненти довкілля			
				Повітря	Вода	Ґрунт	Біорізноманіття
1	Існуючі ділянки ОСГ	Проектна садибна житлова забудова		0, -1	0, -1	-1, +1	+1
2	Неприватизовані ділянки/трав'яна рослинність	Розміщення об'єктів громадського призначення – новий громадський центр	Північно-східна та південна частини села	0, -1	0	-1, +1	+1
3	Землі запасу	Реконструкція території під громадську та комунально-складську забудову	Південно-східна частина села	-1	0	-1, +1	0
4	Існуюча ділянка лісогосподарського призначення	Влаштування лісопарку (зони рекреації)	Південна частина села	+2	0	0	+1
5	Неприватизовані ділянки/заболочені території	Формування комплексної зеленої зони – благоустрій зелених насаджень	Центральна частина села (в проектних межах)	0, +1	0, +1	0, +1	+1
6	Неприватизовані ділянки/трав'яна рослинність	Формування зелених насаджень спеціального призначення	Озеленення в межах санітарно-захисних та охоронних зон	+1	0	+1	0, +1
7	Існуючі виробничо-комунальні об'єкти	Реконструкція існуючої території з влаштуванням нормативної СЗЗ	Деревообробне підприємство	+1	0,+1	0,+1	+1
8	Території об'єктів розміщені на озелених територіях, вільних від забудови	Будівництво централізованої системи водопостачання та водовідведення, а також дощової каналізації	В проектних межах села	0	+2	-1, +1	+1
9	Існуючі ділянки ОСГ	Розвиток виробничо-складської зони, що тяжіє до прилеглих територій (за функціональним призначенням)	Північно-східна частина села	-1	0	0, -1	-1, +1

Тимчасові наслідки для довкілля – при виконанні підготовчих та будівельних робіт для реалізації проектних рішень генерального плану вплив на навколишнє середовище матиме короточасний та локальний характер.

До постійних наслідків слід віднести:

- Викиди в атмосферу від автотранспорту;
- Скид стічних вод у місцеві водойми після очищення на очисних спорудах;
- Утворення відходів.

Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому видів антропогенної діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Ймовірність того, що реалізація ДДП призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний вплив на довкілля, є незначною.

Ймовірні ризики та негативні наслідки:

Реалізація проектних рішень щодо зміни функціонального використання виключного переліку територій для розміщення громадської та садибної забудови може супроводжуватись ризиками забруднення ґрунтових вод при не бажанні власників підключатися до централізованих мереж водовідведення.

У разі освоєння територій призначених для житлової та громадської забудови, а також рекреаційної зони в результаті будівництва об'єктів та супутньої інфраструктури відбудеться фізичне переміщення верхніх шарів ґрунту, їх ущільнення, частково привантаження та видалення із заміною, місцями ймовірно до глибини понад 1м.

Освоєння частини ділянок потребує зміни їх функціонального використання, з вилученням із складу земель сільськогосподарського призначення та своєчасного виконання заходів з інженерної підготовки та захисту території.

При реалізації рішень ДДП – проекту Генерального плану та Плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області виникають соціально-економічні ризики, які можуть бути викликані низкою причин та сценаріїв перебігу подій.

Наприклад, зволікання з будівництвом та реконструкцією вулиць в перспективній частині села унеможливить в майбутньому перенаправлення транзитного транспорту з центральної частини населеного пункту та значно знизить якість транспортного обслуговування. При цьому кількість ДТП, вірогідно, буде зростати, що є наслідком збільшення потоку транспортних засобів та збільшення рівня автомобілізації населення, що в майбутньому може призвести до збільшення частоти проявів соціальних конфліктів та зростання рівня незадоволеності мешканців характером розвитку села Соснівка.

Сповільнення розвитку мережі об'єктів громадського обслуговування (довготривала відсутність закладів дошкільної освіти, закладів медичної допомоги) призведе до зниження якості та доступності послуг, сприятиме погіршенню умов життєдіяльності та рівня життя населення.

Достатньо високими залишаються ризики несвоєчасного та непослідовного виконання проектних рішень щодо інженерної інфраструктури села, пов'язаних з великими інвестиціями. Через недостатню спроможність населення сплачувати

запропоновані комунальні послуги, існує висока ймовірність того, що домогосподарства відмовляться підключатися до нових мереж водопостачання та водовідведення, таким чином відмовляючись отримувати допомогу від централізованого управління послугами.

Така ситуація може сприяти неконтрольованим скидам стічних вод, використанню води з водних джерел (свердловин), які не відповідають санітарним вимогам, і в підсумку може призвести до посилення забруднення навколишнього середовища села та, отже, до погіршення здоров'я населення та вразливих груп (наприклад, дітей, людей похилого віку, соціально незахищених).

В перспективі очікується розвиток економічної діяльності (виробнича зона села), зростання чисельності населення, що прямо пропорційно впливатиме на зростання рівня автомобілізації. Тому, без реалізації заходів з розвитку вулично-дорожньої мережі села з унормованим розподіленням транспортних потоків, зміни тенденцій захворюваності хворобами органів дихання є малоімовірними.

Позитивні наслідки:

Запропоновані рекомендації та передбачені заходи мають потенціал для позитивного впливу на якість повітря, а саме: перегляд проектних рішень зі зміною функціонального використання частини території виробничого призначення з метою зменшення антропогенного навантаження на природні комплекси; будівництво шумозахисних екранів вздовж автодороги загального користування, з метою захисту об'єктів громадського призначення та житлової зони від акустичного впливу.

Ці заходи (за умови їх реалізації) призведуть до зменшення впливу шуму та забруднення повітря від транспортних засобів на сельбищну зону. Впровадження сучасних конструктивно-технологічних рішень для централізованих та децентралізованих систем опалення, дозволить забезпечити регулювання викидів від систем теплопостачання.

При реалізації рішень стосовно повного охоплення території села мережами водопостачання та господарсько-побутової каналізації очікується позитивний вплив на гідрогеологічне середовище.

Одночасно вдосконалення системи водопостачання дозволить розширити доступ населення до джерел якісної води, що в майбутньому призведе до покращення стану здоров'я. Окрім цього, дане рішення дозволить розширити доступ підприємств різної галузевої спрямованості до системи каналізації, що в майбутньому також призведе до покращення здоров'я населення села.

Внаслідок перспективного будівництва мереж дощової каналізації з локальними очисними спорудами, очікується зменшення потрапляння забруднюючих речовин у поверхневі водойми із загальним поверхневим стоком, що формується на території сельбищної зони.

Дане питання потребує пріоритетної уваги та першочергової реалізації з метою своєчасного забезпечення водопостачання фонду житлово-громадської забудови, передбаченого до будівництва, оскільки питання забезпечення водопостачання є одним із головних в забезпеченні санітарно-гігієнічних умов проживання та охорони здоров'я населення.

На ділянках містобудівного освоєння, які, частково, є землями сільськогосподарського призначення, – ліквідація смітників, ділянок вторинного заболочування та підтоплення шляхом виконання заходів з інженерної підготовки та захисту території; організація зон відпочинку з пішохідними та велодоріжками.

Окрім цього, забезпечення населення житлом та об'єктами громадського призначення; створення зелених зон, організація зон відпочинку з дитячими майданчиками, пішохідними та велодоріжками, що дозволить підвищити якість відпочинку та дозвілля, що матиме позитивний вплив на здоров'я населення.

Проектні рішення також передбачають охорону та підвищення рівня санітарного догляду за зеленими насадженнями сільського лісопарку та лісовими масивами, що включаються у проектні межі населеного пункту.

Запропоновані заходи мають потенціал для позитивного впливу на якість біорізноманіття, а саме: розширення зелених зон, створення рекреаційних зон та облаштування водних об'єктів з організацією місць відпочинку покращить стан зелених зон і ландшафтів та умови проживання населення.

6. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів щодо пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що випливають з реалізації містобудівної документації. Термін "пом'якшення" відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок впровадження містобудівної документації. Запропоновані заходи складаються з тих, що були визначені в процесі розроблення проекту генерального плану і рекомендацій що виникли в результаті виконання СЕО.

Перелік і стисла характеристика проектних рішень, комплекс яких включає:

- ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання земельних та водних ресурсів, повторне їх використання та ін.;
- планувальні заходи – функціональне зонування, організація санітарно-захисних та охоронних зон, а також санітарних розривів, озеленення та ін.;
- відновлювальні заходи – технічна і біологічна рекультивация, нормалізація стану окремих компонентів навколишнього середовища тощо;
- охоронні заходи – передбачити систему моніторингу зі спостереженням за технічним станом обладнання, за станом ґрунтів та здійснення контролюють за дотриманням ГДВ забруднюючих речовин в атмосферному повітрі у зонах впливу планової діяльності.

На всіх етапах реалізації проекту містобудівної документації проектні рішення необхідно здійснювати у відповідності з нормами і правилами охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі вимоги Закону України «Про охорону земель»; Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»; Закону України «Про охорону атмосферного повітря» тощо.

Серед основних заходів, що мають безпосередній вплив на санітарно-гігієнічні умови проживання населення та забезпечують пом'якшення негативних наслідків реалізації проекту, можна виділити:

- заходи, що забезпечують обґрунтовані параметри санітарно-захисних зон (реконструкція виробничих та комунально-складських підприємств в центральній частині села без збереження пріоритету існуючої функції);

- будівництво нових вулиць в кварталах проектної забудови з метою раціональної організації руху транспорту, а також подальший розвиток вулично-дорожньої мережі – реконструкція існуючих вулиць з приведенням їх до сучасних технічних параметрів;

- розвиток системи теплогазопостачання, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії в тому числі в установках приватного сектору та дотримання правил експлуатації та технічного утримання централізованих систем теплопостачання села;

- розвиток систем водопостачання з метою повного забезпечення населення системою централізованого водопостачання для забезпечення необхідною кількістю води та якістю, що відповідає санітарним нормам;

- повне забезпечення населення та підприємств обслуговування системою централізованого водовідведення. Зазначені заходи сприятимуть запобіганню забрудненню підземних та поверхневих водних ресурсів;

- розвиток системи відведення поверхневого стоку з усієї території села та будівництво очисних споруд дощової каналізації, що дозволить зменшити забруднення води, покращити санітарно-гігієнічні умови території;

- виконання комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території від несприятливих природних процесів, як на ділянках існуючої забудови, так і на ділянках перспективного містобудівного освоєння;

- виконання комплексу заходів із зменшення рівнів фізичних факторів впливу на навколишнє середовище та сільбищно-рекреаційну зону села (створення шумозахисних екранів на ділянці автодороги загального користування);

- розвиток інфраструктури управління відходами (охоплення всієї території села планово-регулярною системою збору та вивозу твердих побутових відходів);

- впорядкування та розвиток інфраструктури транспорту з метою зменшення викидів від транспортних засобів.

- створення впорядкованих паркінгів для автотранспорту;

- розвиток зелених зон, включаючи створення зелених насаджень спецпризначення;

- встановлення прибережних захисних смуг водойм та їх упорядкування.

Значна частка зелених зон буде призначена для пішохідних та велосипедних доріжок, дитячих та спортивних майданчиків, що сприятиме покращенню здоров'я населення.

Виконання заходів передбачених містобудівною документацією матиме позитивний вплив на всі складові навколишнього середовища, включаючи здоров'я населення, поліпшення загального екологічного та естетичного стану села.

Також пропонується низка заходів адміністративного характеру, які не можуть бути включені в рамки документу державного планування (проекту генерального плану та плану зонування (зонінгу)), але сприятимуть його впровадженню. Під час процесу СЕО на етапі збору даних та аналізу поточної ситуації було визначено необхідність проведення таких заходів:

- для забезпечення ефективної роботи органів місцевого самоврядування, органів охорони навколишнього середовища та охорони здоров'я при прийнятті обґрунтованих рішень здійснювати розвиток системи моніторингу якості повітря в сільбищній зоні села на поруч з ділянками проходження головних вулиць;

- моніторинг виконання заходів з санітарного очищення території села;
- розробка технічної документації із землеустрою зі становлення меж та винесення їх в натуру;
- розроблення технічної документації із землеустрою щодо встановлення прибережних захисних смуг водотоків та водойм села з винесенням їх меж в натуру;
- здійснення контролю за зберіганням родючого шару ґрунтів, який зазнає переміщення, під час будівельних робіт та його подальшим використанням для ландшафтного благоустрою.
- посилення контролю Інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю за дотриманням екологічних вимог (наявність розділу Оцінка впливу на довкілля в складі робочої документації та виконання його заходів) під час будівництва нових об'єктів виробничо-комунального призначення, в тому числі споруд інженерної інфраструктури та контроль за дотриманням функціонального зонування, передбаченого даною містобудівною документацією. Цей захід є надзвичайно важливим для уникнення ризиків негативних кумулятивних впливів та погіршення санітарно-гігієнічних характеристик довкілля в зоні впливу таких об'єктів;
- провести вивчення ресурсів фінансування для інвестування в природоохоронні заходи.

Запропоновані заходи складаються з тих, що були визначені в процесі розроблення проекту містобудівної документації, зокрема щодо охорони атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунту та поводження з відходами.

Проектом вирішується питання реконструкції, покращення санітарно-гігієнічних умов населення, шляхом визначення функціонального зонування, створення належного естетичного і природного середовища. Запроектовані санітарно-гігієнічні зони між виробничою і житловою зонами, упорядкування і благоустрій вулиць.

Однак, не всі негативні впливи пов'язані з реалізацією генерального плану, можливо попередити. Тоді доцільно приймати рішення щодо зниження або компенсації цих впливів. Частково, ці питання рекомендується вирішувати при реалізації видів планованої діяльності, які передбачені містобудівною документацією.

Охорона атмосферного повітря.

Вплив на атмосферне повітря буде існувати в період будівництва та введення в експлуатацію об'єктів будівництва.

Для здійснення будівельних робіт (в активний період будівництва) застосовується будівельна техніка (крани, екскаватори, бульдозери, автокрани та інша техніка), яка здійснює тимчасовий негативний вплив на атмосферне повітря. Вся будівельна техніка та автомобілі працюють на дизельному паливі, що забезпечує зменшення витрат палива – в середньому на 35-50% порівняно з бензиновими двигунами (викиди шкідливих речовин кг на 1000 л (дизельні /бензинові двигуни): CO – 25/200; C₂H₂ – 8/25; NO₂ – 36/20); сумарна кількість токсичних речовин, що виділяється під час роботи дизеля, практично у 2,5 рази менша, ніж у бензинового двигуна.

Тому заходи, щодо охорони атмосферного повітря при здійсненні будівельних робіт спрямовуються на:

- недопущення викидів в атмосферу повітря, вилученого загальною обмінною вентиляцією, яке вміщує шкідливі або неприємні запахи, речовини через зосереджені пристрої або через розосереджені пристрої;
- контроль за точним дотриманням технології провадження будівельних робіт;
- виключення роботи машин та механізмів на холостому ході;

- використання серійного технологічного обладнання з двигунами внутрішнього згорання, що мають відповідні сертифікати щодо викидів шкідливих газів;
- дотримання технологічного регламенту, вимог пожежної безпеки;
- підтримка повної технічної готовності обладнання;
- збереження обладнання в справному експлуатаційному стані;
- збереження території та під'їзних шляхів у необхідному експлуатаційному стані;
- влаштування тимчасових внутрішньо майданчикових доріг, по можливості, використовуючи існуючі дороги для зменшення утворення пилу.

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту містобудівної документації передбачають:

- використання сучасних вискоєфективних енергозберігаючих технологій та обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії;
- перехід громадського транспорту на екологічний вид транспорту – електроавтобуси;
- моніторинг приземного шару атмосферного повітря, зокрема збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан повітря, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання його забруднення та дотримання вимог екологічної безпеки.

Охорона поверхневих і підземних вод

Вплив на поверхневі та підземні води під час будівництва можливий під час аварійних проливів палива і мастил працюючих механізмів.

Заходи для забезпечення нормативного стану поверхневих і підземних вод під час будівництва включають:

- влаштування будівельного майданчику з твердим покриттям та оснащення робочих місць інвентарними контейнерами для роздільного збору побутових та будівельних відходів;
- не допускати попаданню нафтопродуктів у ґрунт, зливання паливно-мастильних матеріалів в спеціально відведених та обладнаних місцях;
- відведення поверхневої води з проектною територією по мережі закритої дощової каналізації.

Під час виконання земляних робіт, пов'язаних з плануванням території, риттям траншей і котлованів, облаштуванням фундаментів та улаштуванням доріг, майданчиків і технологічних проїздів, забруднення підземних вод можливе у виключних випадках, головним чином, внаслідок виносу дрібнодисперсних ґрунтових частинок, змиву з поверхні відходів паливно-мастильних матеріалів, розчинників і т.п.

З метою зменшення шкідливого впливу від процесу будівництва на ґрунтові води, передбачається ряд заходів:

- засипка пазух котлованів з пошаровим трамбуванням;
- організація регулярного прибирання території ведення будівельних робіт;
- локалізація територій стоянок будівельних машин і механізмів, а також ділянок, де неминучі просипи і протоки;
- впорядкування складування і транспортування будівельних матеріалів;
- організація місць зберігання будівельних матеріалів на спеціально підготовлених ділянках;
- приготування бетону на спеціалізованому підприємстві з доставкою його в готовому вигляді в необхідний час;

– виготовлення окремих виробів і будівельних конструкцій за межами будівельного майданчика.

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту містобудівної документації, передбачають:

- спорудження системи каналізації та водовідведення господарсько-побутових стоків на каналізаційні очисні споруди м. Олевськ;
- улаштування систем дощової каналізації, організація водовідведення дощових та талих вод, очищення дощових вод на локальних очисних спорудах;
- розроблення та погодження в установленому порядку нормативів гранично допустимих скидів;
- постійний контроль за забруднюючими речовинами у скидах дощових вод та контроль якості поверхневих вод у водному об'єкті, куди скидаються дощові води.

Охорона ґрунтового середовища

З метою забезпечення нормативного стану земельних ресурсів та ґрунтового середовища в період реалізації проектних рішень передбачаються такі заходи:

- обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва;
- будівництво під'їзних доріг таким чином, щоб піддавати мінімальним ушкодженням геологічну та геоморфологічну структуру ділянок;
- складування рослинного ґрунту на спеціально відведених майданчиках з наступним використанням його при рекультивації, відновленні благоустрою;
- вертикальне планування будівельних майданчиків (максимальне збереження існуючого рельєфу, ґрунту, мінімального обсягу земляних робіт);
- забезпечення розміщення будівельних матеріалів на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям;
- облаштування господарських майданчиків для тимчасового зберігання матеріалів для будівництва;
- оснащення контейнерами та майданчиками для збирання побутових та будівельних відходів;
- контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів, своєчасний ремонт, недопущення роботи несправних механізмів;
- заправка техніки лише закритим способом – автозаправниками;
- не допускати потрапляння нафтопродуктів у ґрунтове середовище;
- забороняється спалювання всіх видів горючих відходів на території села Соснівка;
- проведення геохімічного обстеження території та, при необхідності, проведення санації забруднених ділянок;
- проведення рекультивації порушених ділянок, у т.ч. у процесі будівництва, реконструкції та ремонту автомобільних доріг, згідно з природоохоронним законодавством.

Після завершення всіх будівельних робіт проводиться рекультивація порушених земель відповідно до вимог чинного законодавства.

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту містобудівної документації передбачають:

- запровадження регулярного санітарного очищення території;
- облаштування контейнерних майданчиків для збирання твердих побутових відходів огорожею та водонепроникним твердим покриттям;

- оснащення служб санітарного очищення села малою прибиральною та санітарною технікою;
- дотримання вимог щодо санітарного очищення території.

Поводження з відходами

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту містобудівної документації передбачають:

- впровадження системи роздільного збирання твердих побутових відходів з наступним використанням їх складових як вторинної сировини та видалення решти відходів, яка не підлягає утилізації. Існуючий полігон ТПВ біля с. Рудня-Бистра перевантажений, що завдає загрозу навколишньому середовищу. Нещодавно прийняте рішення про його розширення, що на деякий час знизить гостроту проблеми. На даний час міською громадою вирішується питання з місцем розташування нового полігону твердих побутових відходів. Містобудівною документацією вищого рівня пропонується розміщення полігону ТПВ в приміській зоні, між селами Тепениця та Хмелівка;
- впровадження системи збирання небезпечних відходів (відпрацьовані ртутні лампи, хімічні джерела струму, електронне та електричне обладнання);
- впровадження системи збирання зношених шин;
- збирання, перевезення, зберігання, перероблення, утилізація, видалення, знезараження, захоронення, знищення медичних відходів буде здійснюватися відповідно до Державних санітарно-протиепідемічних правил та норм щодо поводження з медичними відходами;
- відходи від тваринництва (приватного) передбачається утилізувати на присадибних ділянках, як органічне добриво.

Заходи щодо зменшення шуму та вібрації

Основними джерелами шуму та вібрації при будівництві є будівельна техніка та автотранспорт. Заходи для зменшення впливу шуму та вібрації на прилеглі території та на території будівельних майданчиків включають:

- заборона робіт у районах житлової забудови в нічний час за винятком випадків, коли розпочаті будівельні роботи не можуть бути призупинені;
- частини будівельного устаткування, які мають вібрацію, повинні бути обгороджені і бути максимально віддаленими від найближчої житлової забудови.

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту містобудівної документації передбачають:

- використання сучасного низько-шумного технологічного та енергетичного обладнання;
- встановлення вентиляційних установок та обладнання, які є джерелами шуму і вібрації на віброізолюючих амортизаторах, в шумозахисних секціях.

Охорона праці, техніка безпеки, пожежна безпека

Заходи для забезпечення безпечних умов праці під час будівництва та введення в експлуатацію об'єктів будівництва включають:

- влаштування необхідних огорожень будівельного майданчика (охоронних, захисних або сигнальних), встановлення режиму пропуску на територію об'єкту будівництва;
- встановлення освітлення входу та прилеглої території об'єкту будівництва в нічний час;
- створення належних умов проживання та праці населення, санітарно-побутове і медичне обслуговування у відповідності з діючими санітарними нормами;

- контроль за точним дотриманням технології провадження робіт;
- суворе дотримання правил охорони праці та техніки безпеки відповідно до Закону України «Про охорону праці», пожежної безпеки відповідно до Закону України «Про пожежну безпеку» та Правил техніки безпеки в Україні.

Біорізноманіття.

Основну загрозу для біологічного різноманіття можуть становити незаконні забудови та вирубування лісів, браконьєрство, розорювання місць поширення видів, здійснення господарської діяльності на території прибережно-захисних смуг, степових районів, інтродукція чужорідних видів, кліматичні зміни, забруднення довкілля, неконтрольований видобуток природних багатств.

В містобудівній документації не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

Здоров'я населення

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту містобудівної документації передбачають:

- забезпечення житлових районів об'єктами соціального та громадського обслуговування, влаштування велосипедних доріжок;
- влаштування лісопарків, парків та майданчиків відпочинку. Місця зелених насаджень загального користування передбачені в межах розробки проекту генерального плану повністю покривають потребу мешканців села;
- прийняття належних заходів щодо поліпшення водопостачання і каналізування;
- створення безбар'єрного простору для всіх категорій людей з інвалідністю: з порушеннями опорно-рухового апарату, зору, слуху, розумової діяльності та інших маломобільних груп, людей похилого віку, вагітних жінок, батьків з дітьми та інших.

7. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА

7.1. Оцінка альтернатив

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації «Генеральний план та План зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області» були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище, а саме: "Варіант нульової альтернативи";

У "Варіанті нульової альтернативи" розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким не розробляється і не затверджується проект «Генерального плану та Плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області». Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (часто несприятливих) екологічних тенденцій, описаних у розділах 3, 5 та 6 цього звіту. Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію "нульової альтернативи" подальший сталий розвиток села є частково ускладненим, а місцями і взагалі неможливим, і ця альтернатива призводить до погіршення екологічної ситуації в населеному пункті, неефективного використання земельних ресурсів та хаотичного будівництва.

7.2. Опис здійснення стратегічної екологічної оцінки

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність проектних рішень і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище в період реалізації даних рішень, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час СЕО проекту містобудівної документації є її відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи під час стратегічної екологічної оцінки:

- 1) аналіз слабких та сильних сторін проекту містобудівної документації з точки зору екологічної ситуації, а саме:
 - проаналізовано природні умови території, включаючи характеристику поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища;
 - розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення атмосферного середовища;
 - оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;
 - проаналізовано склад ґрунтів, особливості гідрогеологічних умов території села Соснівка;
- 2) консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;
- 3) розглянуто способи ліквідації наслідків;
- 4) особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками реалізації ДДП;
- 5) отриманні зауваження і пропозиції до проекту містобудівної документації;
- 6) проведено громадське обговорення у процесі розробки проекту містобудівної документації.

В ході СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку населеного пункту та підвищення якості життя населення.

7.3. Ускладнення, що виникли в процесі проведення СЕО

Серед ускладнень, що виникли в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні фактори:

- відсутність офіційних статистичних даних окремо по с. Соснівка, а встановлені форми державної статистичної звітності передбачають збір, обробку та офіційну звітність по містам обласного підпорядкування. Таким чином висновки отримані в результаті аналізу статистичних даних мають певний відсоток похибки;

- обмежений рівень сприяння обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в наданні вихідних даних для виконання стратегічної екологічної оцінки документів державного планування.

8. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

Залежно від призначення здійснюється загальний, кризовий та фоновий моніторинг:

Загальний (стандартний) моніторинг довкілля — це оптимальні за кількістю параметрів спостереження в пунктах, об'єднаних в єдину інформаційно-технологічну мережу, які дають змогу на основі оцінки й прогнозування стану довкілля регулярно розробляти управлінські рішення на всіх рівнях.

Оперативний (кризовий) моніторинг довкілля — це інтенсивні спостереження за природними об'єктами, джерелами техногенного впливу, розташованими в районах екологічної напруженості, у зонах аварій та природних явищ із шкідливими екологічними наслідками, з метою забезпечення своєчасного реагування на кризові та надзвичайні екологічні ситуації і прийняття рішень щодо їх ліквідації, створення нормальних умов для життєдіяльності населення та господарювання.

Фоновий (науковий) моніторинг довкілля — це спеціальні високоточні спостереження за всіма складовими довкілля, а також за характером, складом, колообігом та міграцією забруднювальних речовин, за реакцією організмів на забруднення на рівні окремих популяцій, екосистем і біосфери в цілому.

Фоновий моніторинг здійснюється в природних та біосферних заповідниках, на інших територіях, що охороняються, на базових станціях.

Враховуючи комплексну оцінку території села Соснівка, постає необхідність проведення загального (стандартного) моніторингу довкілля.

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень проекту містобудівної документації необхідно аналізувати відхилення фактичних показників чисельності населення села від проектних на поточний період, здійснювати контроль за відповідністю реальних обсягів житлового будівництва, об'єктів інженерної інфраструктури, соціального та побутового обслуговування, розвитку озелених територій проектним рішенням.

Порівняння цих даних дасть реальну картину досягнутого рівня показників житлової забезпеченості, забезпеченості установами і підприємствами повсякденного і періодичного обслуговування, об'єктами інженерної інфраструктури, що дозволить визначити недоліки і порушення, що негативно впливають на умови життєдіяльності населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню.

При проведенні моніторингу реалізації рішень проекту Генеральний план та План зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області, особливу увагу потрібно звернути на своєчасне виконання робіт по інженерному

обладнанню території, будівництву водопровідних, каналізаційних і теплових мереж та мереж газопостачання, дощової каналізації, очисних споруд.

Заходи зі здійснення моніторингу наслідків виконання проекту ДДП враховують той факт, що планування розвитку населеного пункту це поступовий процес, який залежить від розроблених проектів з його реалізації, у зв'язку з цим хід реалізації проекту генерального плану необхідно контролювати з врахуванням:

- показників, які характеризують виконання природоохоронних заходів під час реалізації ДДП;
- результатів оцінки впливу на довкілля (ОВД) окремих проектів, які виконуватимуться в рамках генерального плану.

В процесі нагляду необхідно стежити за комплексністю забудови житлових кварталів з обов'язковим завершенням будівництва об'єктів обслуговування населення та благоустрою території до введення в експлуатацію житлових будинків.

В процесі моніторингу необхідно перевіряти виконання проектних рішень щодо планувальної організації та функціонального зонування території села в питаннях організації санітарно-захисних зон виробничо-комунальних об'єктів тощо.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання ряду планувальних і технічних заходів, визначених в проекті «Генеральний план та План зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області», а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони довкілля є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

Контролю підлягають санітарно-захисні зони промислових та інших виробничих об'єктів, що розвиваються (реконструюються), які повинні відповідати нормативним вимогам "Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів" ДСП № 173-96, з обов'язковим виконанням заходів визначених розділом "Оцінка впливу на довкілля".

Під час моніторингу реалізації проекту містобудівної документації також необхідно перевіряти виконання рішень щодо організації та облаштування рекреаційних зон. У тому числі: розміщення відповідно до генерального плану закладів відпочинку, додержання санітарно-гігієнічних вимог до обладнання та режиму використання прибережних ділянок водойм у місцях масового відпочинку населення.

У сфері охорони повітряного басейну необхідно перевіряти:

- виконання планувальних заходів (зміни в планувальній організації території села спрямовані на забезпечення санітарно-гігієнічних вимог до її функціонального зонування;
- створення та озеленення нормативних санітарно-захисних зон для виробничо-комунальних та інженерних об'єктів;
- реконструкція комунальних та виробничих підприємств в сельбищній зоні, що мають шкідливий вплив на оточення;
- розвиток вулично-дорожньої мережі;
- виконання технологічних та санітарно-технічних заходів (впровадження нових
- модернізація об'єктів тепло-енергопостачання, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії тощо;

Контроль за охороною водних ресурсів включає нагляд за відведенням та очищенням поверхневих стічних вод з території населеного пункту, своєчасним

будівництвом каналізаційних очисних споруд та локальних очисних споруд дощової каналізації, а також ефективністю їх роботи. Крім того, відповідні заходи включають встановлення меж прибережних захисних смуг та додержанням на їх території режимів господарської діяльності, благоустрій водних рекреаційних зон та виконання технологічних та технічних заходів на промислових об'єктах (впровадження зворотних систем водопостачання, безстічних виробництв із замкнутими циклами водопостачання та ін.).

Ефективність роботи систем водопостачання та каналізування (в тому числі дощової каналізації) визначається за результатами лабораторних досліджень якості питної води та води водних об'єктів в пунктах водокористування населення (пляжі) за хімічними та бактеріологічними показниками.

Спеціалізовані лабораторії органів санітарно-гігієнічного контролю повинні вести облік потенційно найбільш потужних джерел шуму, вібрації та електромагнітних випромінювань на території села.

Впливи, які матимуть наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення можуть бути виявлені в результаті моніторингу реалізації проектних рішень документу державного планування.

Моніторинг базується на розгляді та аналізі обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів. Система запропонованих в рамках проекту генерального плану включає еколого-економічні та екологічні індикатори:

- показники якості атмосферного повітря;
 - скорочення/збільшення викидів в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел, тон на рік;
 - зменшення/збільшення обсягів використання питної води для побутових потреб;
 - зменшення/збільшення обсягів використання води для виробничих потреб;
 - показники якості поверхневих та підземних вод;
 - обсяги утворення промислових та побутових відходів;
 - збільшення частки перероблення складових твердих побутових відходів;
 - співвідношення частки перероблених та утилізованих відходів до утворених;
 - збільшення відсотку покриття потреб у громадському транспорті електротранспортом;
 - питомий обсяг енергоспоживання мережі освітлення;
 - зниження/збільшення потреби в тепловій енергії на опалення;
 - збільшення протяжності побудованих та реконструйованих тротуарів та велосдоріжок;
 - площі зелених насаджень;
 - зниження загальної захворюваності населення села;
 - підвищення рівня інформування громадян про стан навколишнього середовища;
- Організація моніторингу покладається на виконавчий комітет Олевської міської ради.

Еколого-економічні та екологічні індикатори для моніторингу реалізації рішень генерального плану представлені в таблиці 13.

На підставі аналізу еколого-економічних та екологічних індикаторів виконавчий комітет Олевської міської ради щорічно оприлюднює основні показники та фактичні наслідки реалізації проекту та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну

екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Таким чином, запропоновані і узгоджені показники допоможуть місцевим органам влади, а також громадськості, відстежувати вплив на стан довкілля реалізації містобудівної документації, що допоможе зберегти орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних проблем села і, як наслідок, поліпшити здоров'я населення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості.

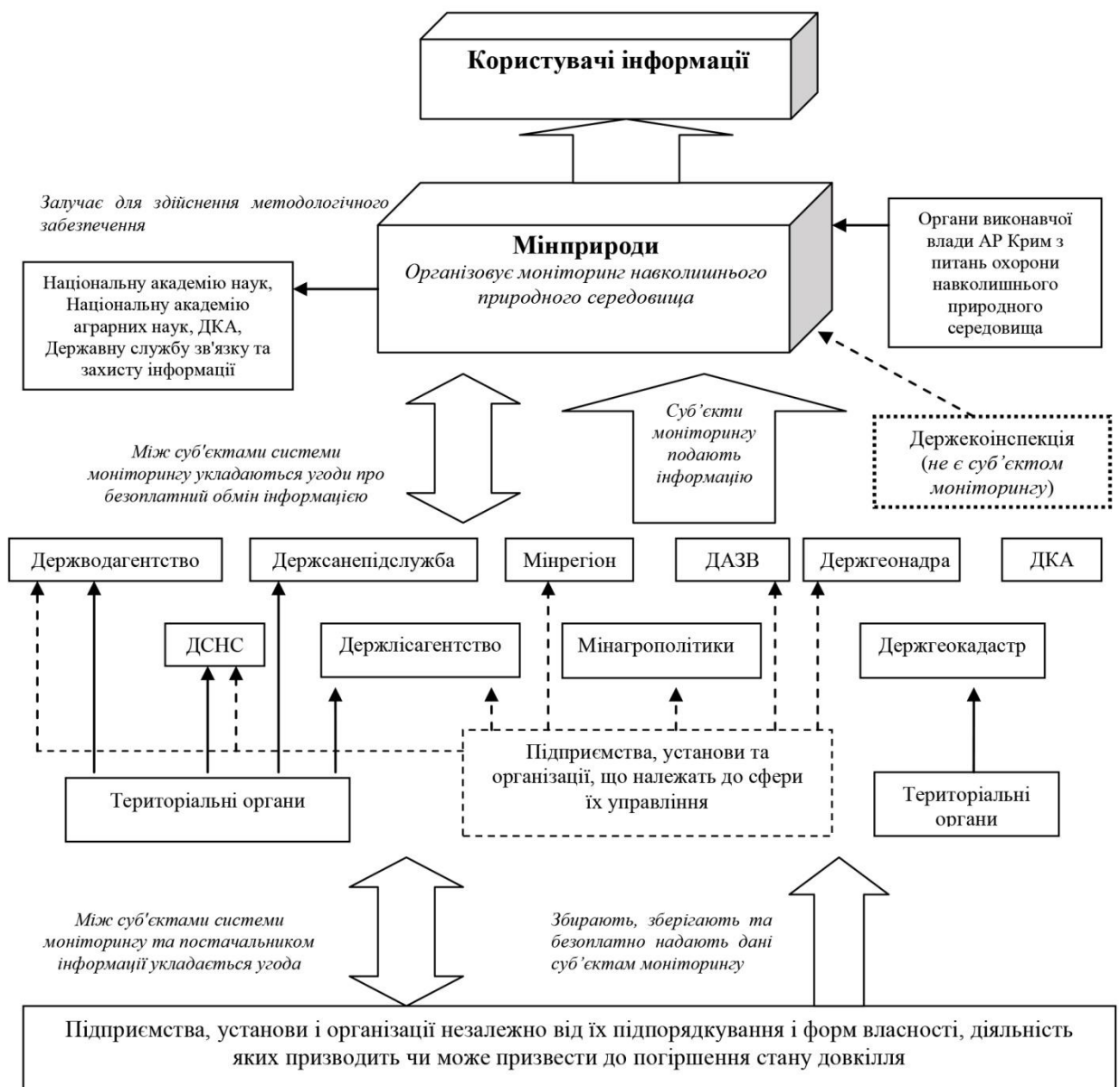
Для моніторингу впливу ДДП на довкілля має бути створений робочий орган, до його складу можуть увійти співробітники виконавчого комітету Олевської міської ради, а також представники громадськості.

Проблема відсутності статистичних даних по окремому населеному пункту, а саме с. Соснівка, є спільною для сільських населених пунктів по всій країні. Для кожного рівня стандартних процесів планування має бути відповідний рівень офіційної екологічної звітності для кожного населеного пункту окремо, щоб органи планування (та інші відповідні зацікавлені сторони) мали достатню детальну інформацію з офіційних джерел. Одним із варіантів реалізації даного завдання може бути створення штатної одиниці в складі виконавчих органів, що забезпечить збір та аналіз екологічних даних по території села.

Окрім цього, необхідно, керуючись принципами місцевого самоврядування, зобов'язати всіх суб'єктів господарювання в межах села надавати щорічно в текстовому та графічному форматі інформацію про: кількість та місце розташування стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря; межі санітарно-захисної зони; об'єм викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та дотримання граничнодопустимих викидів (ГДВ); об'єм утворення відходів, наявність місць видалення відходів (МВВ) та об'єм накопичення відходів; об'єм скидів стічних вод та їх відповідність встановленим граничнодопустимим скидам (ГДС).

Здійснення моніторингу впливів виконання ДДП на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, за визначеними показниками з веденням щорічної звітності надасть можливість своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади села про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогнозні терміни їх усунення.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування є елементом початкового етапу загальної схеми функціонування державної системи моніторингу довкілля (відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля від 30 березня 1998 р. N 391), що відображена на графіку.

Таблиця 13

№ п/п	Індикатор	Джерело даних
1	2	3
Забруднення повітря		
1.	Викиди забруднюючих речовин (сірчистий газ, двоокис азоту і окисів азоту, твердих часток (PM ₁₀ і PM _{2,5}), свинцю, бензолу і окису вуглецю), мг/м ³	Встановлення одного автоматизованого посту спостереження за забрудненням приземного шару атмосферного повітря (вимога Директиви 2008/50/ЄС від 21 травня 2008 року) в північній частині території планової забудови. Натурні заміри та розрахункові дані забруднення на межах санітарно-захисної зони суб'єктів господарювання, що отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, періодичність вимірювання відповідно до переліку заходів щодо здійснення контролю за дотриманням встановлених граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин та умов дозволу на викиди.
2.	Індекс забруднення атмосфери	Для інтегральної оцінки стану повітряного басейну застосовують індекс забруднення атмосфери. Це комплексний показник забруднення атмосфери, який розраховується за сумою п'яти головних забруднювачів при перекладі абсолютних значень кожного в число гранично допустимої концентрації (ГДК). Переклад абсолютних значень в індекс забруднення атмосфери (ІЗА) дозволяє більш реально врахувати екологічну шкоду, яка завдається забруднювачами різного ступеня шкідливості: $ІЗА = \sum_{i=0}^n \left(\frac{q_i}{ГДК_{iMP}} \right)^{\alpha_i}$ де n – кількість домішок, врахованих при розрахунку; q – концентрація i-го речовини, мг/м³; ГДК, MP – максимальна разова ГДК i-го речовини, мг/м³; α – коефіцієнт співвідношення шкідливості i-го речовини з шкідливістю речовини III класу небезпеки (α, I класу дорівнює 1,7; α, II класу – 1,3; α, III класу – 1,0; α, IV класу – 0,9). Індекс забруднення атмосфери є спрощеним показником і розраховується зазвичай для 5 – найбільш значущих концентрацій речовин, що визначають сумарне забруднення повітря. У цю п'ятірку частіше за інших потрапляють такі речовини, як бенз(а)пірен, формальдегід, фенол, аміак, діоксид азоту, сірковуглець. Індекс забруднення атмосфери змінюється від часток одиниці до 15-20 – надзвичайно небезпечних рівнів забруднення.

1	2	3
Водні ресурси		
3.	Обсяги забору та використання питної води, м ³ /рік	Облікові (форми обліку) та звітні (форма 2ТП водгосп) дані суб'єктів господарювання, що здійснюють водопостачання.
4.	Якість забору свіжої води, мг/л	Дані досліджень якісного складу води питного водопостачання суб'єктів господарювання, що здійснюють водопостачання (протоколи досліджень).
5.	Обсяги скидання дощових вод, м ³ /рік	Облікові (форми обліку) та звітні (форма 2ТП водгосп) дані суб'єкту господарювання, що здійснює скиди дощових вод у водний об'єкт.
6.	Обсяги скидання очищених і недостатньо очищених дощових вод у водний об'єкт, м ³ /рік	Облікові (форми обліку) та звітні (форма 2ТП водгосп) суб'єкту господарювання, що здійснює скиди дощових вод у водний об'єкт.
7.	Якість води у водному об'єкті в який скидаються дощові води, мг/л	Дані гранично допустимих скидів забруднюючих речовин та досліджень якості води у водному об'єкті (протоколи досліджень) відповідно до переліку забруднюючих речовин згідно дозволу на спецводокористування, періодичність досліджень встановлюється суб'єктом господарювання, що здійснює скиди дощових вод у водний об'єкт.
8.	Індекс забруднення води у водному об'єкті в який скидаються дощові води	Для розрахунку індексу забруднення води використовують формулу: $ІЗВ = \sum_{i=1}^n \frac{C_i}{ГДК_i}$ де n – число показників, які використовуються для розрахунку індексу (для оцінки якості вод розрахунки ведуть для $n = 6, 7$ забруднюючих речовин, включаючи: біологічне споживання кисню – зазвичай за 5 діб, БСК₅, синтетичні поверхнево-активні речовини, водневий показник рН, концентрацію розчиненого кисню О₂); C – концентрація i-го компонента (в ряді випадків – значення фізико-хімічного параметра), мг/дм³; ГДК – гранично допустима концентрація забруднюючої речовини, мг/дм³. Індекс забруднення води часто використовується для оцінки якості водних об'єктів. Цей індекс є типовим адитивним коефіцієнтом і являє собою середню частку перевищення ГДК по строго лімітованому числу індивідуальних інгредієнтів. Модифікація даного методу – питомий комбінаторний індекс забрудненості води.
Енергетика		
9.	Споживання енергоресурсів суб'єктами господарювання	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання, що здійснюють постачання енергоресурсів

1	2	3
10.	Споживання енергоресурсів населенням, на 1 тис. мешканців	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання, що здійснюють постачання енергоресурсів
Зелені насадження		
11.	Поверхня зелених зон (% , га на душу населення)	Дані суб'єктів господарювання, що здійснюють догляд та утримання зелених насаджень
Відходи		
12.	Обсяги утворення твердих побутових відходів (ТПВ), тонн/рік	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання, що здійснюють збирання та вивезення ТПВ
13.	Обсяги збирання та постачання вторинної сировини за рахунок роздільного збирання складових ТПВ, тонн/рік	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання, що здійснюють збирання та вивезення вторинної сировини
14.	Обсяги утворення промислових відходів, тон/рік	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання в процесі діяльності яких утворюються відходи
15.	Обсяги постачання промислових відходів на утилізацію та видалення, тонн/рік	Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання в процесі діяльності яких утворюються відходи
Здоров'я населення		
16.	Кількість вперше зареєстрованих випадків за видами захворювань населення Олевської міської ради по роках	Дані управління охорони здоров'я Житомирської обласної державної адміністрації Відділ освіти, культури, охорони здоров'я, молоді, спорту та взаємодії з громадськістю Олевської районної державної адміністрації

9. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ

У Звіті про стратегічну екологічну оцінку проекту «Генеральний план та План зонування території (зонінг) с. Соснівка Олевського району Житомирської області (Олевська міська об'єднана територіальна громада)» проведено оцінку впливу на навколишнє природне середовище запроектованих містобудівною документацією об'єктів.

Даний документ - Резюме нетехнічного характеру - містить коротку інформацію про потенційні екологічні та соціальні наслідки, які мають відношення до запропонованої діяльності. Також надаються відповідні заходи по зниженню негативних екологічних та соціальних наслідків, що можуть виникнути в процесі будівництва та експлуатації об'єкту планованої діяльності.

Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Генеральний план та план зонування території (зонінг) є містобудівною документацією місцевого рівня, що визначає принципові вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту. Проект плану зонування території базується на рішеннях генерального плану села та матеріалах земельного кадастру. Зонінгом визначаються умови і обмеження використання території населеного пункту, межі зон (підзон) однорідних видів та умов використання на території міста і встановлюються, диференційовано по зонах (підзонах), містобудівні регламенти.

За обсягом та змістом проект Генерального плану та Плану зонування території (зонінгу) с. Соснівка Олевського району Житомирської області відповідає діючому законодавству України у галузі містобудування та вимогам Державних будівельних норм: ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»; ДБН Б.1.1-22:2017 «Склад та зміст плану зонування території»; ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій».

Головною метою проекту є забезпечення сталого розвитку села, уточнення планувальної структури та просторової композиції, виявлення пріоритетних та допустимих видів використання та забудови території, створення належних умов для життєзабезпечення, а також організація транспортного і пішохідного руху та інше. Генеральний план території села Соснівка визначає: потреби в територіях для житлової забудови та іншого функціонального використання; обґрунтовує доцільність зміни меж села; межі функціональних зон, планувальну структуру; загальний стан довкілля (фактори, що його формують), а також містобудівні заходи щодо поліпшення санітарно-гігієнічного стану території, що мають природоохоронні, санітарно-гігієнічні, інженерно-будівельні обмеження при використанні. Обґрунтування і пропозиції Генерального плану території с. Соснівка на розрахунковий період містять прогноз планувального розвитку, принципові напрямки з вирішення містобудівних проблем та покращання життєвих умов населення. Пропозиції щодо перспективного розміщення забудови ґрунтовані на об'єктивній характеристиці та потенційній придатності територій під різні види використання. Генеральний план та план зонування території (зонінг), після його затвердження, є основним документом, обов'язковим для всіх організацій, що здійснюють проектування та будівництво на даній території.

В процесі розроблення СЕО вивчені головні стратегічні документи, плани і програми, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, проведений

аналіз їх головних цілей, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проектних рішень/пропозицій в документі державного планування. Їх положення та завдання приймаються до уваги в процесі розроблення містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки.

Характеристика поточного стану довкілля і здоров'я населення, в тому числі на територіях які ймовірно зазнають впливу, та прогностні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я.

В процесі роботи були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються суб'єктами в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища на локальному та регіональному рівні. Використані дані регіональних галузевих управлінь, інформація окремих підприємств, наукові звіти та публікації.

Стан навколишнього природного середовища території, що розглядається, характеризується як задовільний. При цьому помірні техногенні навантаження отримує ґрунтове середовище та водний басейн. Повітряний басейн зазнає шкідливого впливу періодичного характеру на локальних ділянках, де основним джерелом забруднення є пересувні джерела викидів забруднюючих речовин (насамперед автотранспортні засоби). Ризики фізичних факторів впливу, таких як електромагнітне випромінювання, акустичне забруднення є мінімальними. У разі, якщо документ державного планування не буде затверджено, очікується погіршення показників якості атмосферного повітря, ймовірні ризики негативного впливу та ґрунтове середовище та водні ресурси.

У випадку, якщо проект ДДП не буде затверджений, враховуючи його стратегічні цілі щодо розвитку даного регіону не будуть досягнуті, що призведе до зниження якості екологічних показників стану довкілля та санітарно-гігієнічних умов проживання населення. У майбутньому, зі збільшенням кількості житлової забудови без належної системи опалення, без оптимізації розміщення нових суб'єктів виробничої діяльності з урахуванням екологічних вимог, а також комунальних підприємств, рівень забруднення атмосферного повітря, швидше за все, матиме тенденцію зростання. Водночас, якщо дана містобудівна документація не буде впроваджена, а нові рішення щодо розбудови вулично-дорожньої мережі для зменшення транзиту не будуть реалізовані, вплив транспорту на атмосферне повітря і здоров'я населення буде значно зростати, особливо в центральній частині села, що знизить рівень комфортного проживання у цьому районі.

За умови відсутності будівництва системи централізованого водопостачання та каналізування села, а також будівництва локальних очисних споруд дощової каналізації у місцях випуску, забруднення поверхневих і підземних вод, а також ґрунтів продовжуватимуться.

Порівнянням рівня обслуговування з нормативними показниками виявлено, що мережа установ обслуговування розвинена недостатньо та не задовольняє потреби населення села в необхідних послугах, а їх розташування не завжди враховує максимально допустимі радіуси обслуговування: недостатня кількість закладів освіти, закладів охорони здоров'я.

Ключові виявлені екологічні проблеми села, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування.

Серед важливих екологічних проблем, в тому числі, що мають ризики впливу на здоров'я населення, можна виділити наступні.

Забруднення атмосферного повітря, що відбувається переважно за рахунок викидів від пересувних джерел, насамперед автотранспортних засобів. Найзначнішим є вплив від транспорту на головній вулиці в центральній частині села.

Зазначені ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення. Забруднення поверхневих вод, що обумовлене скидами неочищених стічних вод у водойми. Безпосередньо в межах села джерелом забруднення водойм є стік зливових вод, що формується на сельбищних територіях, ділянках промислових та комунальних підприємств, а також відсутність мереж водопостачання, водовідведення та дощової каналізації.

Наявність ділянок що зазнають підтоплення та можливого затоплення повенежими водами 1%-ї забезпеченості погіршують санітарний стан територій та приміщень, ускладнюючи їх обслуговування. Можливість проходження паводків 1%-ї забезпеченості створюють ризики матеріальних втрат для житлової забудови, що розташована в межах зони підтоплення.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, та шляхи їх врахування.

В процесі виконання СЕО був проведений аналіз низки документів міжнародного, державного, регіонального та місцевого рівня, що містять зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення.

Також були розглянуті документи екологічного спрямування, а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я. Аналіз також включав цілі, які вирішуються генеральним планом, та проблеми, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. Результати аналізу цілей та завдань екологічної політики визначених у вищезазначених документах показали високий рівень відповідності цілям визначеним в проекті генерального плану та плану зонування села Соснівка та їх врахування в проектних рішеннях. Даний документ державного планування враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Опис наслідків реалізації проектних рішень документу державного планування для довкілля, а також для здоров'я населення, у тому числі кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту генерального плану та плану зонування на навколишнє середовище та здоров'я населення. У той же час, були виявлені ризики та потенційні негативні наслідки, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих рішень, прийнятих в проекті містобудівної документації.

Реалізація проектних рішень щодо зміни функціонального використання виключного переліку територій для розміщення громадської та садибної забудови може супроводжуватись ризиками забруднення ґрунтових вод при відмові власників підключатися до централізованих мереж водовідведення.

Освоєння частини ділянок потребує зміни їх функціонального використання, з вилученням із складу земель сільськогосподарського призначення та своєчасного виконання заходів з інженерної підготовки та захисту території.

При реалізації рішень ДДП виникають соціально-економічні ризики, що можуть бути викликані низкою причин та сценаріїв перебігу подій.

Наприклад, зволікання з будівництвом та реконструкцією вулиць в проектній частині села унеможливить в майбутньому перенаправлення транзитного транспорту з центральної частини (в існуючих межах) населеного пункту та значно знизить якість транспортного обслуговування. При цьому кількість ДТП, вірогідно, буде зростати, що є наслідком збільшення потоку транспортних засобів та збільшення рівня автомобілізації населення, що в майбутньому може призвести до збільшення частоти проявів соціальних конфліктів, та зростання рівня незадоволеності мешканців характером розвитку села Соснівка.

Сповільнення розвитку мережі об'єктів громадського обслуговування призведе до зниження якості та доступності послуг, сприятиме погіршенню умов життєдіяльності та рівня життя населення, спровокує міграцію мешканців села.

Достатньо високими залишаються ризики несвоєчасного та непослідовного виконання проектних рішень щодо інженерної інфраструктури села, пов'язаних з необхідністю залучення великих інвестицій. Через недостатню спроможність населення сплачувати запропоновані комунальні послуги, існує висока ймовірність того, що домогосподарства відмовляться підключатися до нових мереж водопостачання та водовідведення, таким чином відмовляючись отримувати допомогу від централізованого управління послугами.

З метою запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків, запропоновано ряд заходів.

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

На основі аналізу, виконаного в SEO, з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків щодо навколишнього середовища та здоров'я населення, що впливають з реалізації містобудівної документації.

Реалізація проекту генерального плану та плану зонування потребує виконання значної кількості заходів, визначених в містобудівній документації: розвитку інженерної та транспортної інфраструктури села; заходів із інженерної підготовки та захисту території; розвитку господарського комплексу; охорони навколишнього природного середовища, виконання яких є невід'ємною складовою створення сприятливого в екологічному відношенні середовища села.

Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення.

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації «Генеральний план та План зонування території (зонінг) с. Соснівка Олевського району Житомирської області» були вивчені наступні альтернативи та їх ймовірний вплив на навколишнє середовище: «Варіант нульової альтернативи». На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку населеного пункту були прийняті варіанти, що в

більшій мірі відповідають встановленим цілям екологічної політики на місцевому та регіональному рівні та в більшій мірі сприяють досягненню сприятливого в санітарно-гігієнічному відношенні середовища та підвищують комфортність проживання населення.

Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

На підставі аналізу еколого-економічних та екологічних індикаторів виконавчий комітет Олевської міської ради щорічно оприлюднює основні показники та фактичні наслідки реалізації проекту та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Таким чином, запропоновані і узгоджені показники допоможуть місцевим органам влади, а також громадськості, відстежувати вплив на стан довкілля реалізації містобудівної документації, що допоможе зберегти орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних проблем села і, як наслідок, поліпшити здоров'я населення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості.

Для моніторингу впливу ДДП на довкілля має бути створений робочий орган, до його складу можуть увійти співробітники виконавчого комітету Олевської міської ради, а також представники громадськості.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що розроблена містобудівна документація «Генеральний план та План зонування території (зонінг) с. Соснівка Олевського району Житомирської області» відповідає документам державного планування вищого рівня, реалізація заходів планової діяльності не спричинить значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

За результатами СЕО надано рекомендації до змісту заходів щодо охорони навколишнього природного середовища та щодо здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

10. ПЕРЕЛІК ВИКОНАВЦІВ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Стратегічна екологічна оцінка розроблений авторським колективом ДП «НДПІ МІСТОБУДУВАННЯ» у складі:

Головний архітектор проекту	Добряк Н.М.
Начальник науково-проектного відділу планування забудови та реконструкції території міст	Магальяс Л.В.
Начальник відділу інженерного обладнання	Болдирєва О.В.
Начальник науково-проектного відділу інженерного захисту території та охорони навколишнього середовища	Соковніна Н.Х.
Головний фахівець з охорони навколишнього середовища	С.В. Вдовиченко

11. ДОДАТКИ